

Forfatter: Anker, Carsten Tank

Titel: BREV TIL: Christian Frederik FRA: Anker, Carsten Tank (1814-06-05)

Citation: Anker, Carsten Tank: "BREV TIL: Christian Frederik FRA: Anker, Carsten Tank (1814-06-05)", i *Christian Frederik og Carsten Anker's Brevveksling 1814 - samt Uddrag af deres Breve fra 1801-13 og fra 1815-17*, CHRISTIANIA, s. 242. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002155169-000-shoot-L0021551690000080.pdf> (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Christian Frederik og Carsten Anker's Brevveksling 1814 - samt Uddrag af deres Breve fra 1801-13 og fra 1815-17

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

14 b.

Officielt.

London. Mai, sluttet 5. Juni 1814.

Deres Kongekige Høihed.

Min naadigste Herre.

Neppe har jeg nogensinde sat mig ned for at skrive til D. K. Høihed med den Frygt, jeg nu føler, ikke at vorde saa omstændelig og ordentlig, som jeg burde være.

Det meget, som presser paa mit Sind, og de mange, mere eller mindre vigtige Begivenheder, der er forefaldne, siden jeg skrev min sidste underdanigste Depeche til D. K. Høihed af 28. April, samt den inderlige Attraa, jeg føler ikke at udelade noget væsentligt, sætter mig virkelig i Forlegenhed. Jeg maa derfor ret indstændig som underdanig bede D. K. Høihed naadigst tilgive saavel det ufuldstændige som Materiernes uordentlige Blanding.

1. Den Depeche, jeg nyligen nævnte, er desværre endnu ikke afgaaet. Aarsagen dertil er følgende: Kaptein Riis blev opholdt et Par Dage over den Tid, han mente at seile, og netop i dette Mellemrum blev det almindelig bekjendt formedelst Lord Liverpools bestemte og friske Erklæring i Overhuset d. 29. f. M., at en Order var ndgivet til at blokere Norges Havne. Fra dette Øieblik af opstod der naturligvis en almindelig Frygt for at lade noget Skib afgaa til Norge. Kapt. Riis med nøiere Bekjendtskab forekom mig, nagtet jeg forresten anser ham for en meget retskaffen Mand, at være yderlig timid og raadvild, frygtede for at blive opbragt og erklærede temmelig bestemt, at han ikke under noget Vilkaar turde søge en norsk Havn, men at han burde og maatte gaa direkte til Kjøbenhavn, saaledes som hans Papirer udviste. Uagtet alle mine Indvendinger maatte det ogsaa blive derved. Den 10. ds. forlod han London for at gaa ind til Sheerness, hvor Konvojen laa, bestemt for Østersøen. At sende min Depeche med ham vilde altsaa have været meget uforsigtigt; thi da det var det eneste Brev, han havde med sig, saa kunde det vel have hændet, at en svensk Krydser kunde have bemestret sig samme, hvoraf Følgerne let kunde have været meget ubehagelige, endog for Ladningen, ikke at tale om, at Depecherne selv kunde have været misbrugte.

s. 243| Hensyn til denne forandrede Destination giver jeg mig den Frihed, Bilag I, underdanigst at fremsende en bekræftet Gjenpart af mit Brev til Kapt. Riis, da han absolut paastod at erholde min Mening skriftlig. Angaaende Detaljen af denne Ekspedition faar jeg denne Gang, ikke Tid underdanigst at underrette D. K. Høihed. Summarisk maa jeg blot sige, at al optænkelig Forsigtighed er brugt.

2. Ordren til Blokaden af de norske Havne har forundret alle. Paa mig havde den en Virkning, der næsten overgik baade Sindets og Legemets Kræfter. Den Hemmelighed, med hvilken den er besluttet og blev udført, bærer et stygt Stempel af denne Regjerings Tænkemaade og Svaghed, ligesom Sagen selv bevidner den Afhængighed, ja underkuede Tilstand, i hvilken det britiske Kabinet befinder sig i Forhold til de allierede Magter og især til Sverige. Naar jeg bruger det Udtryk Svaghed, da forstaar jeg derved en vis Grad af Eftergivenhed, der bestemmer Ministrene til at handle imod deres Overbevisning og egen Følelse.

Mangfoldige Omstændigheder har siden overtydet mig om, at de i deres Hjerter ingenlunde selv ønsker dette Skridt. Heri ligger for os ingen synderlig Trøst, thi Virkningen er den samme; men det er dog en Omstændighed, som jeg ikke kan lade af Sigte, da jeg tror derpaa at kunne grunde det Haab om en fordelagtig Vending for Norge, som jeg vedbliver at nære. Saasnart jeg havde fattet mig efter det haarde Stød, Tidningen om Blokaden havde forvoldt, indsaar jeg klarligen, at alle mine Forestillinger til Vedkommende ikke havde havt anden Virkning, end blot den at udsætte det voldsomme Skridt, som upaatvivleligen længe siden havde været besluttet, og om D. K. Høihed ikke har eller skulde faa anden Gavn af min Sendelse, end den at have udhalet Iverksættelsen af denne Blokade, saa smigrer jeg mig med, at et meget betydeligt Kvantum Kornvarer er imidlertid ankommet til Norge. Konsul Konow tror endog med Sikkerhed at kunne beregne det til 30 à 40 000 Tdr., som muligens, saafremt Ordren om Blokaden før havde været udgivet, neppe var blevet det tilført.

s. 244| Jeg indsaar endvidere, at al Tale med Ministrene og med ministerielle Mænd var ganske forgjæves, og at det fra dette Øieblik blev fornødent at henvende mig til de vigtigste af Oppositionslemmerne, med hvilke jeg hidindtil forsigtigen havde undgaaet endog at gjøre Bekjendtskab.

Jeg skrev straks en Seddel til Hr. Whitbread med Anmodning om at faa ham i Tale. Hans Svar modtog jeg uopholdelig med det løfterige Tillæg, at saafremt den Tid, han deri bestemte for at modtage mit Besøg ikke var mig beleiligt, da vilde han komme til mig.

Vor Samtale varede længe, og hans utallige Spørgsmaal blev besvarede paa den mest oplysende Maade til hans fuldkomne Fornøielse. Jeg forbigaar her at berøre de mange og sterke Bemærkninger, han gjorde til Vidne om det uvilkaarlige Bifald, han skjænkede Norges Anliggender og D. K. Høiheds kjække Bestemthed at

sætte sig i Spidsen for at forsvare det norske Folk fra det svenske Aag, etc. Men han lagde til, at D. K. Høihed som dansk Prins neppe kunde ndrydde den herværende almindelige Formodning, at det gjaldt ikke alene Norges Uafhængighed men endog fremtidig Gjenforening med Danmark.

3. Omtrent i samme Dage havde Lord Grey i Overhuset anmeldt en Motion angaaende Norge. Herom blev der ogsaa talt med Mr. Whitbread, og jeg ytrede det Ønske at blive bekendt med Hans Lordship, da jeg formodede, det ikke vilde være ham ukjært at erholde Oplysninger, der stod i Forbindelse med hans Hensigt.

Hr. Whitbread svarede mig straks, at han ikke alene bifaldt dette mit Ønske, men at han vilde tale med Lord Grey derom, hos hvilken han den paafølgende Dag spiste.

Samme Dags Aften modtog jeg en Seddel fra Hr. Whitbread, hvori han siger mig, at „Lord Grey vilde blive meget fornøjet over at se mig [very happy to see me] næste Dag Kl. 12.“

Jeg indfandt mig og nød med ham en af de interessanteste Samtaler, som jeg i mange Aar har havt med nogen Mand i hans Stilling. Saa ædel, høflig, saa rolig og opmærksom, saalænge jeg talte, saa betænkt og fornuftig i Spørgsmaal, saa sindrig i Bemærkninger har jeg kun kjendt faa.

s. 245 Charles Grey, Jarl.
Britisk Minister.
1764—1845.

s. 246s. 247I hvor fyldestgørende denne Samtale end forekom mig at være ham, gav den dog Anledning til flere, og jeg var adskillige Gange hos ham med fornyet Tilfredshed.

Endelig nærmede vi os til Resultater. Han opgav mig nemlig forskjellige Punkter, hvorom jeg skriftlig skulde meddele ham Oplysninger og mine Meninger.

Lord Grey er en egte Forretningsmand, og han stolede ikke paa min Hukommelse, men satte sig ned i min Nærværelse for at opskrive de Punkter, hvorom han ønskede Oplysning og min bestemte Erklæring. Paa det D. K. Høihed kan gjøre Dem et rigtigt Begreb om Vigtigheden af disse Punkter, giver jeg mig den Frihed underdanigst at fremsende en Grjenpart af hans Opsats, som blandt andet viser, at Hans Lordship henstiller til mig, om den bebudede Motion i Overhuset skulde ske eller ikke. Han viste mig tillige det Udkast, han havde gjort til den egentlige Ansøgning, han vilde at Overhuset skulde indgive til Prinsregenten om Blokadens Ophævelse, hvilket jeg, da jeg fandt det at være opfattet baade med Styrke og Betænksomhed, ikke andet kunde end bifalde i et og alt. Jeg gik nu i Arbejde med de historiske Oplysninger og de øvrige Svar, Lorden forlangte, og dersom der bliver Tid nok dertil, inden denne Depeche maa afgaa, vil jeg bruge den Frihed underdanigst at fremsende en Grjenpart deraf, for at D. K. Høihed deraf kan se de Grunde, jeg har havt for ikke alene at tilraade, men bestemt at forlange af Lord Grey Iverksættelsen af den Motion, han havde anmeldt i Overhuset at ville gjøre. Dersom D. K. Høihed iøvrigt naadigst bifalder, hvad jeg i denne lille Afhandling har anført, da vilde dette høiligen smigre mig.

1. A note of the Union of Norway and Denmark and of the political situation and Government of that Country since, as to its laws and character as an independant Crown. The invasion of Charles XII., the date, the force employed and the success of the resistance made by the Norwegians.

The proportion of the population and revenues of Norway as compared with the whole of the Danish dominions before the separation which has now taken place.

s. 2482. Mr. Anker's opinion after full consideration, whether the discussion intended to take place on Tuesday next in the House of Lords is to be desired with a view to the advantage of the people of Norway with authority to me to state it, if necessary.

3. Whether I am at liberty to mention what has happened between Mr. Anker and the British Government?

[1. En Fremstilling af Foreningen mellem Norge og Danmark og af Norges senere politiske Forhold og Regjering, af dets Love og dets Stilling som en uafhængig Stat.

En Fremstilling af Carl XII.s Indfald med Angivelse af Tidspunktet for dette og af den Styrke, der da anvendtes, samt Udfaldet af den Modstand, Nordmændene da gjorde.

Forholdet mellem Norges Befolkning og Indtægter, sammenlignet med den hele danske Stats før den Adskillelse, der nu har fundet Sted.

2. Hr. Ankers vel overveiede Mening, om den Forhandling, der næste Tirsdag vil finde Sted i Overhuset, synes ham [C.A.] ønskelig med det norske Folks Fordel for Øie samt, ifald det er nødvendigt, Bemyndigelse for mig til at meddele denne.

3. Hvorvidt jeg maa omtale, hvad der har fundet Sted mellem Hr. Anker og den britiske Regjering?]

[Som Svar paa Lord Greys foranstaaende første Spørgsmaal giver C. Anker en historisk Oversigt over de omspurgte Forhold. Den medtages ikke her, da den er kjendt nok. De to andre Spørgsmaal besvarede han saaledes:

Of Norway.

1. — — — — —

2. I cannot sufficiently acknowledge Your Lordship's condescension in asking my opinion after full consideration whether the discussion intended to take place Tuesday next in the House of Lords is to be desired, with a view to the advantage of the people of Norway etc.

Being so solemnly called upon to utter my opinion upon a subject of so high an importance, I do not hesitate to say, that I firmly believe that the intended motion such as Your Lordship did me the honor to communicate to me, brought forward s. 249 by so distinguished and superior talents, as Your Lordship is universally known to possess, must necessarily be productive of much good to the cause of Norway. Supposing even that some doubts should be entertained, as to the ultimate success under the present circumstances, I am confident that the discussion will throw a beneficial opinion, which I have from numerous quarters witnessed to be in favor of Norway, will increase in strength and argument and by the laws of reaction operate on the minds of ministers to such a degree, that the Norwegians may at last see their sanguine hope fulfilled.

I therefore beg leave to entreat Your Lordship not to desist from Your noble and generous intention.

May divine Providence grant a happy termination to Your Lordship's magnanimous endeavours!

The Norwegians are an uncorrupted people and their gratitude is equally lasting and sincere.

3. How far it might benefit the great object to mention what has passed between the British Minister and myself, I am at a loss to say, being ignorant of what effect the public disclosure might have, of course I can but leave this delicate question to Your Lordship's own decision.

In the mean time I feel it my duty to impart to Your Lordship, that My Lord Liverpool has only seen me once and that this interview terminated in a cold rebuff and that His Lordship immediately communicated the contents of the conference to the Swedish Ambassador, who has boasted of the information. It must be supposed, that a similar communication has taken place to the other Ambassadors of the allied Powers. I conclude therefore, that it is no secret; nevertheless I submit to Your Lordship's better judgement, if it should not be thought adviceable not to mention what has passed until Your Lordship should experience from Minister's essential deviation from the real state of the case or that a detrimental turn might be given to it. Knowledge of the passed might thus serve as a weapon of defence and perhaps be useful. I have but little reason to be satisfied with the treatment I have met with, yet I must subdue my own feelings and be cautious.

s. 250 Your Lordship will overlook the freedom, with which I state my observations which could only be authorized by Your Lordship's own questions.

6. York Street the 9th May 1814.

C. Anker.

[Om Norge.

1. — — — — —

2. Jeg kan ikke nok paaskjønne Deres Herligheds Imødegaaenhed ved at begjære min veloverveiede Mening om, hvorvidt den Forhandling, der er berammet at finde Sted i Overhuset førstkommende Tirsdag ansees ønskelig med Hensyn til det norske Folks Fordel.

Naar jeg paa en saa høitidelig Maade opfordres til at ytre min Mening om en Sag af saa stor Vigtighed, betænker jeg mig ikke paa at udtale, at det er min faste Tro, at den paatænkte Fremstilling, som Deres Herlighed har gjort mig den Ære at meddele mig, fremsat med det fremragende og overlegne Talent, som det er kjendt nok, at Deres Herlighed besidder, nødvendigvis maa vorde til stor Nytte for Norges Sag.

Selv om man forudsætter, at et heldigt Udfald under de nuværende Omstændigheder kan drages i Tvivl, er jeg dog overbevist om, at Sagens Drøftelse vil fremkalde en gavnlig Opfatning, hvilket jeg har erfaret fra mange Hold at være gunstig for Norge, at den vil vokse i Styrke og i Indhold og paa Grund af Tilbagevirkningens Lov vil have Indflydelse paa Ministrenes Tænkemaade i saadan Grad, at Nordmændene tilsidst vil se deres tillidsfulde Forhaabninger opfyldte. Jeg beder derfor om at maatte anraabe Deres Herlighed ikke at opgive Deres ædle og storsindede Hensigter.

Maatte det guddommelige Forsyn forunde en lykkelig Udgang paa Deres Herligheds ædelmodige Bestræbelser!

Nordmændene er et ufordærvet Folk og deres Taknemmelighed ligesaa varig som oprigtig.

3. Hvorvidt det maatte være til Gavn for den store Sag at omtale, hvad der har fundet Sted mellem den britiske Minister s. 251 og mig, formaar jeg ikke at udtale mig om, da jeg ikke ved, hvad Virkning en offentlig Afsløring deraf kan have. Jeg tør derfor kun overlade dette delikate Spørgsmaal til Deres Herligheds egen Afgjørelse. Imidlertid anser jeg det for min Pligt at meddele Deres Herlighed, at Lord, Liverpool kun har seet mig en Gang, og at dette Møde endte med en kold Afvisning, samt at Hans Herlighed straks meddelte Indholdet af vor Samtale til det svenske Sendebud, der har pralet deraf. Man tør vist gaa ud fra, at en lignende Meddelelse er given ogsaa til de øvrige allierede Magters Ambassadører. Jeg slutter mig derfor til, at Sagen ikke er nogen Hemmelighed, men jeg vil alligevel undergive den Deres Herligheds bedre Bedømmelse, — med mindre det skulde være utilraadeligt at omtale, hvad der har fundet Sted, indtil Deres Herlighed maatte erfare, at Ministrenes Opfatning af Sagen i væsentlig Grad afveg fra dens virkelige Forhold eller, at Sagen kunde tage en skadelig Vending.

Kjendskab til det indtrufne kunde saaledes maaske tjene som et nyttigt Forsvarsvaaben.

Jeg har kun liden Aarsag til at være tilfreds med den Behandling, man har givet mig. Dog vil jeg beherske mine Fornemmelser og være forsigtig.

Deres Herlighed vil behage at tilgive den Freidighed, hvormed jeg udtaler mig, og som kun kan forklares ved Deres Herligheds egne Spørgsmaal.

6 York Street d. 9. Mai 1814.

C. Anker.]

4. Dagen efter at Lord Grey havde modtaget mit Svar, skrev han mig til med Anmodning atter at komme til sig. Han ytrede fuldkommen Tilfredshed med, hvad jeg havde sendt ham; „men,“ sagde han, „der er flere væsentlige Punkter, om hvilke jeg maa have Oplysning af Dem og tillige Deres ganske bestemte Erklæring.“ „Ministrene paastod,“ sagde han, „at de er i Negociation om det norske Rige. Forholder det sig saa? Og er der passeret noget mellem Ministrene og Dem, siden jeg saa Dem?“ s. 252 Det blev nu fornødent at vise Lorden min hele Fortrolighed, og jeg gav ham i Minutet en omstændelig Beretning angaaende en Samtale, jeg i de samme Dage havde haft med Undersekretæren, Mr. Cooke, en Mand, der besidder Lord Liverpools hele Fortrolighed og er i samme Stilling som Mr. Hamilton. D. K. Høihed vil finde i en paafølgende § [Punkt] alt, hvad der er passeret mellem Mr. Cooke og mig, og som ikke er det ubetydeligste af, hvad der er hændt mig med Hensyn til de mig naadigst betroede Negociationer.

16

Jeg lod Lorden læse Gjenpart af, hvad jeg havde skrevet, og bad ham sige mig to Ting, først om jeg derved havde kompromitteret mig og for det andet, om dette Dokument kunde give Ministrene Anledning til med Sandhed at paastaa, at der mellem dem og mig virkelig foregik nogen Negotiation? Han gav mig i begge Henseender det mest tilfredsstillende Svar og bad mig være rolig; „men,“ sagde han, „jeg maa have Tilladelse at citere, ja at oplæse Dokumentet for at bevise Usandheden af Ministrenes Paastand, saafremt de endnu fremkommer dermed: at der endnu foregaar nogen Negotiation med Dem.“

Jeg gav derpaa Hans Lordship fuld Raadighed til at benytte Dokumentet, naar og som han selv syntes. Dog ytrede jeg det Ønske, at det helst blev brugt til Forsvar og ikke til Angreb.

Den anden Pnkt, hvorover han forlangte min Erklæring, var, om han bestemt kunde modsige den Paastand, at der befandtes danske Tropper i Norge, og om han isaafald havde Frihed at citere min Forsikring om det modsatte som Autoritet. Det er ligefrem, at jeg gjentog den Benægtelse, jeg før havde ytret, og gav Hans Lordship frie Hænder til at citere mig som den, der var berettiget og tilstrækkelig oplyst til at kuldkaste Ministrenes usandfærdige Forsikring.

Af Talerne vil D. K. Høihed erfare, at Ministrene ikke har fundet for godt [at] ytre noget angaaende en iværende Negotiation, og at Lord Grey derimod har fundet sig nødsaget til ikke alene at modsige Usandheden om de danske Tropper, men at han endog bestemt sagde, at han „of the Agent of Norway was instructed to contradict the assertion as false and unfounded“ [at han af Norges Agent havde modtaget saadanne Oplysninger, s. 253 at han kunde modsige denne Paastand, der var falsk og ugrundet].

Denne Samtale med Lord Grey foregik samme Dags Formiddag, som han skulde gjøre Motionen i Overhuset om Aftenen, og jeg fandt ham i hans Studerkammer med alle de Papirer for sig, han agtede at benytte og citere under Talen. En passant skylder jeg at sige om denne sjeldne Statsmand, at han midt i dette store Arbejde ikke lod i ringeste Maade at være affairé [opskjørtet], men at vor Samtale var ligesaa rolig og

uafbrudt som de forrige.

Da jeg vilde anbefale mig, spurgte han mig, om jeg ikke vilde gaa op i Overhuset for at være Vidne til, hvad der passerede. Ved at ytre dette Ønske satte han sig straks ned at skrive Order til min Indladelse og bad mig komme tidligt.

5. Klokken var neppe slaaet 5, førend Huset var fuldt. Jeg havde forsynet mig med en god Ven, som forklarede mig det væsentlige af, hvad jeg ikke kunde høre.

Lord Greys Tale varede i over 23/4 Time, og af alt, hvad jeg kunde høre og samle, var det en af de skjønneste og grundigste Taler, der nogensinde har været holdt i Overhuset. Hans Organ, hans Figur, hans Anstand, hans Varme og Gestikulation er Attributer [Hjælpemidler], der i høi Grad virkede til hans Fordel og som, samlede med Talens egen Fortrinlighed, vedligeholdte Tilhørernes Opmerksomhed. Snese Gange raabte man: Hear, hear! [hør! hør!]

Da han havde gjort sin Motion, stod Lord Harrowby op og søgte med en meget flau Tale og med Argumenter, der snarere passede sig for en Jurist end for en Statsmand, at forsvare Ministrenes Foretagende og den anordnede Blokade.

Nu kom Lord Grenvilles Tur. Med megen Værdighed og med en lysende Veltalenhed, ja, dels med nye Argumenter understøttede han Lord Greys Motion.

Da han havde sat sig, stod Lord Liverpool op for at forsvare — ligesom Harrowby — Ministrenes Forhold og Blokaden. Han talte ikke ilde, men han talte Usandhed, og da der ikke kunde gives gode Argumenter, saa maatte han bruge Sofisterier [Spidsfindigheder] og Impudence [Uartigheder]. Det var merkeligt, at det meste af, hvad han sagde, stemmede overens med, s. 254hvad der findes i en lumpen fransk Brochure, som netop i de Dage var bleven publiceret og kaldes: Réflexions sur l'état actuel de la Norvège. [Betragtninger over Norges nuværende Stilling.]

Det siges, at Schlegel er Forfatteren, og at der ikke er Tvivl om, at den svenske Mission [Legation] har sørget for dens Udbredelse og til rette Tid, at den især har forsynet Lord Liverpool med et Eksemplar, som en bekvem Lektüre, indeholdende en Rapsodi [et Brudstykke] af selvgjorte Fakta, med hvilke denne egensindige Minister kunde virke paa en tosset eller kjøbt Majoritet.

Efter ham kom Lord Holland, som understøttede med mange gode Argumenter og med megen Naivitet Lord Greys Motion. To, tre ubetydelige Talere sagde noget.

Endelig stod Lord Grey op og med en fortræffelig Duplik gjendrev de Absurditeter og Flauheder, Ministrene havde fremsagt; men alt var forgjæves. Kl. henimod 1 blev der voteret, og Lord Greys Motion faldt igjennem med 115 Stemmer mod 34.

London. 6 York Street. 11. Mai 1814.

My Lord.

Thus then the best cause in the best hands has been lost! What am I to judge? How shall I understand this? Must foreigners conclude that British minds and hearts do not reside in British ministers with the most manly eloquence, with all the strength of truth, logic, information and policy, that ever graced the senate, are conquered by mute notes, sophistry and distorted facts.

Be this as it may. I shall forget all except Your Lordship and the few, who supported Your motion last night.

Accept from an insignificant individual in the name of my unhappy countrymen, — whose miseries and sufferies are going to be renewed, while the best of Europe is rejoicing of the restauration of peace, — accept the most fervent and the most positive gratitude that ever was due and offered to any mortal.

s. 255Your generous pains, my Lord, shall be on record in the history of Norway.

I have one request in the name of that country, that is: suffer Your speech to be printed, that I may, at my return, produce to an uncorrupted people the most perfect defence, that ever was pronounced in favour of national rights and national liberties.

— — — — —

I have the honour to remain, my Lord, Your Lordship's most obedient servant and devoted

C. A.

[Deres Herlighed! Saaledes er altsaa den bedste Sag tabt, uagtet den var i de bedste Hænder.

Hvorledes skal jeg bedømme og forstaa dette? Skal Udlændinger heraf slutte, at der ikke findes britiske Tanker og Hjerter hos de britiske Ministre, og at den mandigste Veltalenhed, støttet paa Sandhedens, Logikens, Oplysningens og Politikens fulde Kraft — i saa høi Grad som nogensinde har hædret et Senat — er bleven beseiret ved Taushed, Sofisteri og fordreiede Fakta?

Lad gaa! Jeg skal glemme alt, undtagen Deres Herlighed og de faa, der igaarftes støttede Deres Forslag.

Jeg beder Dem gjennem min ringe Person fra mine ulykkelige Landsmænd — hvis Lidelser nu skal fornyes, medens Europas Vestmagter vil nyde Fredens Grjenoprettelse — at modtage Udtrykket for den mest brændende Taknemmelighed, som nogensinde er budt en dødelig.

Deres ædelmodige Arbeide, Mylord, skal blive optegnet i Norges Historie.

I mit Fædrelands Navn tillader jag mig at bede Dem om at lade Deres Tale trykke, saa at jeg ved min Hjemkomst kan udbrede blandt et ufordærvet Folk det ypperligste Forsvar, der nogensinde er ført til Fordel for national Frihed og nationale Rettigheder.----- — — — — — — — — — —

s. 256Jeg har den Ære at forblive Deres Herlighed ærbødigste og mest hengivne

C. Anker.]

Referat af Lord Greys Svar af samme Dato til C. A.: Lorden takker for det altfor venlige Brev, beklager Sagena daarlige Udfald i Overhuset, er af den Mening, at det engelske Folk fortiden er meget ufølsomt for alle politiske Spørgsmaal, udtaler sin store Tilfredsstillelse over, at hans Optræden for national Uafhængighed skattes af dem, til Fordel for hvem, han har forsøgt at virke; haaber paa den anden Side, at hvad han har sagt og gjort, ikke maa opmuntre Norges Folk til en Modstand, der kunde have slemme Følger.

Dernæst beklager Lorden. at hans Tale ikke kan blive trykt, da han intet har noteret af den, og da Avisernes Referater er ukorrekte. Han ender med at bede C. A. spise Middag hos sig Søndag d. 26. Mai.

6. Lord Greys Tale havde for mig et nskatterligt Værd. At denne oplyste Statsmand antog sig Norges Sag med saa megen Styrke, at han havde anvendt saa megen Flid, ja Studering af Norges historiske Fakta, forsaavidt de forklarede Indbyggernes uovervindelige Kjækhed. de Svenskes mange, men altid forgjæves Angreb, dets [Norges] kommercielle og karakteriserende Hengivenhed for England, dets uimodstaaelige Rettighed selv at bestemme dets politiske Forhold, saasnart Indbyggerne var løsladte fra deres Troskabsed mod Kongen af Danmark, deres Kjærlighed for D. K. Høihed, de bekjendte Forfattere Grotius, Puffendorff og Wattels grundige Beviser, saa styrkende for Norges Rettighed, at de næsten syntes skrevne for det nær værende Tilfælde, — alt dette, siger jeg, og den summariske Edat [Glans] ikke alene i Englands, men i hele Europas Øine, Talen gav til Norges Sag, — alt dette gjorde paa mit Sind et Indtryk, som jeg ikke kan beskrive; og oplivet af disse Følelser tilskrev jeg Lorden den paafølgende Dag et Brev, der tilkjendegav min Tak og den udmerkede Ros, der tilkom ham for hans store og skjønne Arbeide.

Da dette Brev har mødt et smigrende Bifald af adskillige, jeg har ladet det læse, har forskaffet mig et Svar fra Lord Grey, s. 257og begge Dele har havt nyttige Følger, saa vover jeg underdanigst at fremsende [ovenstaaende] Gjenpart deraf, haabende at det ikke maa ansees som en Følge af Forfængelighed, men som et Dokument, der kan siges at henhøre til den mig betroede Mission.

At jeg ligeledes giver mig den Frihed at fremsende Gjenpart af Lordens Svar, det anser jeg ligefrem for en behagelig Pligt, overbevist, at D. K. Høihed vil finde stor Tilfredshed ved at læse samme. Det er skrevet af en meget udmerket Mand, som her i Landet besidder en grænseløs Agtelse, saavel i Hensyn til hans urokkelige Retskaffenhed som til hans store Talenter og grundige Statsvidenskab. At jeg har været saa lykkelig at erhverve hans Agtelse og Venskab smigrer mig, og maa være D. K. Høihed selv kjært. Denne Forbindelse kan desuden maaske have nyttige og store Følger, thi ved den allerførste Forandring i Ministeriet bliver han upaatvivlelig et Medlem deraf. Ingen af de herværende Kandidater skal kunne være vissere derpaa. Han er i sin bedste Alder, hans betydelige Formue gjør ham uafhængig, og hans udbredte gode Rygte hos Nationen gjør ham uundværlig for det nye Ministerium, af hvem dette end kommer til at bestaa.

Jeg skylder D. K. Høihed at anmerke, at Lord Greys Motion til Fordel for Norge ingenlunde var en Partikvæstion, men et politisk og moralsk Anliggende, der havde næsten hele Nationens uvilkaarlige Bifald. Ved „partyquestions“ forstaaes hertillands det Indkast, den Bevægelse, som Oppositionen fremfører i begge Husene, mere i Hensigt til at fortrædige, mishandle og underminere det ministerielle Parti end i sand, ærlig Hensigt at gavne den Gjenstand, der benyttes til Paaskud for saadanne Bevægelser.

Jeg nævnte nyligen, at min Brevveksling med Lord Grey havde Interesse formedelst Følgerne. Herved forstaaer jeg, at Hans Lordship viste mig den Høflighed at indbyde mig til et Diner, som fandt Sted igaar, og hvor han presenterede mig til adskillige af den første Klasse med en Udmerkelse, der overgik min Forventning som privat, og som derimod vel passede sig for D. K. Høiheds Udsending.

s. 258 Før og under Maaltidet blev der meget talt om Norge, men da Dameme var borte, og Flaskerne gik omkring, blev der næsten ikke talt om andet end Norge og alt, hvad der stod i Forbindelse dermed. Det forstaaer sig, at D. K. Høiheds Person udgjorde et vigtigt Kapitel, og da Lord Hutchinson med Opmerksomhed og øiensynlig Tilfredshed havde hørt mig, fyldte han sit Glas og sagde: „Well, Sir, here is to the Prince Christian Frederik. I wish him and Your brave Countrymen success to Your good cause.“ [„Hør nu, min Herre, jeg ønsker Prins Christian Frederik, Deres tapre Landsmænd og Deres gode Sag alt Held.“] Hermed istemte i Minutet Lord Grey og Lord Donoughmore med den varmeste Deltagelse tilligemed Resten af Selskabet, hvis Navne jeg ikke erindrer. Da vi var staaede op fra Bordet, kom Lord Hutchinson og spurgte mig, hvor jeg logerede, da han vilde besøge mig etc. D. K. Høihed vil behage at erindre sig, at han er en intim Bekjendt af Prinsregenten. Jeg haaber, at jeg skal kunne trække Fordel af denne Omstændighed.

7. Jeg maa nu gaa licit tilbage i Tiden og berøre nogle Omstændigheder, der staaer i nøieste Forbund med min politiske Stilling, og som følgelig D. K. Høihed absolut maa vorde underrettet om.

En Kjøbmand, Direktør af Banken, ved Navn Mr. Thornton, Medlem af Parlamentet, havde ytret igjennem en af mine Venner, at han ønskede at gjøre mit Bekjendtskab. Kort derpaa fik jeg hans Visitbillet og tillige Invitation at spise hos ham. Et andet Engagement hindrede mig fra at tage Del deri. Nogle Dage derefter gjorde jeg ham en Kontravisit, og Morgenen derpaa fik jeg atter Invitationskort om at spise hos ham nogle Dage derefter. Neppe havde jeg sendt ham mit Svar, at jeg skulde deltage i Indbydelsen, førend hans Tjener kom med mundtlig Hilsning, at han ønskede at tale samme Dags Aften med mig Kl. 8, henstillende til mig, enten jeg vilde, han skulde komme til mig eller om jeg vilde umage mig til ham. Høflighed bød mig at vælge det sidste. Neppe havde jeg talt med ham i to Minuter om Bagateller, førend han sagde mig, at han havde i Kommission fra Lord Liverpool og Lord Sidmouth, som han samme Morgen havde seet, at tale med mig betræffende Norge, og denne Kommission bestod saamen i intet mindre end at an-s. 259mode mig om at bruge al min Indflydelse hos D. K. Høihed for at overtale Dem til at lade den Ide om Norges Uafhængighed fare og at reise tilbage til Danmark. Naar dette skede, skulde jeg vorde antagen og erkjendt som Envoyé for Norge.

Jeg behøver ikke at indberette D. K. Høihed, hvad mit Svar herpaa var.

En Lord, hvis Navn jeg ikke erindrer, kom til os midt under Samtalen som af en Hændelse; men hans af Tekterede Forsikringer om, at han ikke stod i ringeste Forbindelse med Ministrene, samt at han ikke kjendte til den egentlige Kvæstion, endelig at han søgte Hr. Thornton uden at vide, at der var nogen hos ham, overbeviste mig temmelig tydelig om, at det var et rent Overlæg, thi hans hele Tale og alle hans Argumenter var ganske ministerielle. Uden Forfængelighed tør jeg nok sige, at det lykkedes ingenlunde Hr. Thornton at overbevise mig, men at det tvertimod var mig, som gjorde ham taus. Ikke benævner jeg dette som nogen Fortjeneste, men som et nyt Bevis paa, at vor Sag er en god Sag.

Vi skiltes ad efter et Par Timers Sammenvær, og Hr. Thornton ytrede sig med, at han vilde underrette Ministrene om, hvad der var passeret mellem os, og især om mit bestemte Forslag til dem: jo før jo heller at hæve Blokaden til Bevis for, at England ønskede vores Lyksalighed og Frihed, saaledes som de selv [Regjeringen] havde udtrykt dem i Traktaten med Sverige, — og at de ved mindelig Mellekomst og liberal Behandling, ikke med Hostiliteter [Fiendtligheder], som nu, vil i Grjeringen bevise, at de var skikkede til at være Mediatører [Mellemmænd] mellem Norge og Sverige. Til en af mine Venner skal han [Thornton] siden have sagt: Mr. Anker is a sensible man, but he did not give way in one single point. [Hr. Anker er en rimelig Mand, men han gav ikke efter i et eneste Punkt.]

Gjenpart

af Mr. Thorntons Brev til C. Anker.

Mr. Thornton's compliments to Mr. Anker; informs him there was a very animated debate in the House of Commons about s. 260Norway, and that the Members against the Blokade were 71 and for not interfering with the British Government in it 229. Mr. Thornton did not vote.

St. James Square, May 13th 1814.

[Hr. Thornton sender Hr. Anker sin Hilsen og meddeler ham, at der har fundet en meget livlig Debat Sted i Underhuset angaaende Norge, og at der var 71 Medlemmer, der stemte mod Blokaden, og 229, der stemte for ikke at modsætte sig den britiske Regjering i denne Sag.

Hr. Thornton stemte ikke.

St. James Square d. 13. Mai 1814.]

Gjenpart

af C. Ankers Svar til Mr. Thornton.

Mr. Anker presents his compliments to Mr. Thornton and thanks him for his polite attention in communicating to Mr. Anker the result of the debate in the House of Commons last night about Norway.

Mr. Anker was prepared for that result, but he was not prepared to see the repetition of those assertions, which have been gratuitously offered in order to calumniate his countrymen and His Royal Highness the Regent of Norway, — assertions to which Mr. Anker's education and sense of dignity do not allow him to pronounce the due and real name.

Mr. Thornton's not voting has given pleasure to Mr. Anker, knowing from Mr. Thornton's candid intimation on what side of the question, that would have been done. Mr. Anker begs Mr. Thornton to accept his assurance of respect.

6 York Street, St. James Square.

Friday, May 13th 1814.

[Hr. Anker sender Hr. Thornton sin Hilsen og takker ham for den høflige Opmerksomhed at meddele Hr. Anker Udfaldet af Debatten i Underhuset igaaftes vedrørende Norge.

s. 261Hr. Anker var forberedt paa dette Udfald, men han havde ikke ventet at se en Grjntagelse af disse Paastande, som vilkaarligen fremsættes i den Hensigt at bagvaske hans Landsmænd og H. K. Høihed Norges Regent, — Paastande, som Hr. Ankers Opdragelse og Værdighed ikke tillader ham at give den rette Betegnelse.

At Hr. Thornton undlod at stemme, har glædet Hr. Anker, da han af Hr. Thorntons oprigtige Antydninger godt ved, paa hvilken Side han vilde have stemt.

Hr. Anker beder Hr. Thornton modtage Forsikringen om sin Agtelse.

6 York Street, St. James Square.

Fredag d. 13. Mai 1814.]

8. Omtrent i de samme Dage fik jeg en Seddel fra den svenske Minister, Baron Rehausen, hvori han sender mig, som han udtrykker sig, „ponr mon information particulière“ [til særskilt Underretning for mig], en Gjenpart af Kongen af Sveriges Proklamation til de Norske og tilføier, at de allierede Magter havde besluttet at sende en speciel Mission til Kjøbenhavn og derefter til Norge for at erklære uigjenkaldeligen, at de ikke samtykkede i, at Norge blev forenet med Danmark, og at de var beredte til at understøtte med bevæbnet Haand Sveriges retfærdige Paastand, samt at denne Mission fra Ruslands Side var bleven betroet Keiserens Generaladjutant, Grev Orloff, som allerede havde begivet sig paa Veien.

Endelig behagede denne Minister paa en indirekte Maade at lade mig forstaa, at han ansaa min Afreise herfra som nær for Haanden, sigende, at om jeg forinden ønskede Efterretninger fra mit Fødeland, vilde han med Fornøielse møde mig paa hvilket tredie Sted, jeg behagede at nævne. [Mr. de Rehausen se rencontrera avec plaisir avec Mr. d'Anker à l'endroit qu'il lui plaira de nommer.] Det er ligefrem, at jeg følte Harmen ved Gjennemlæsningen af disse Dokumenter, og at jeg brændte af Begjærlighed til at give ham et snertende Svar, ikke alene i Hensyn til den saakaldte Publikation til det norske Folk, hvis Dato klogeligen er udeladt og hvis tilsyneladende Stormodighed s. 262ingen anden Hensigt kan have end at prale dermed i de Allieredes Øine, men endog at give Ministeren tilkjende, at jeg havde ikke isinde at forlade England.

At møde ham paa et tredie Sted og overalt at have det ringeste personlige Samkvem med ham, fandt jeg ikke klogt; jeg svarede ham derfor som Gjenparten viser.

Gjenpart.

Monsieur d'Anker a l'honneur de présenter ses complimens a Mr. de Rehausen et de Lui témoigner ses remerciemens de l'attention, qu'il a bien voulu avoir d'envoyer à Mr. d'Anker une Copie de la Déclaration que S. M. le Roi de Suède a fait publier touchant les habitans de la Norvège.

C'est un document, qui à plusieurs égards a beaucoup d'intérêt.

Mr. d'A. recevra toujours avec une véritable reconnaissance toutes les nouvelles de sa patrie, que Mr. de Rehausen voudra bien se donner la peine de Lui envoyer.

Mr. d'A. prie Mr. de Rehausen d'accepter l'assurance de sa considération respectueuse.

6 York Street St. James Square

ce 2, Mai 1814.

[Hr. Anker har den Ære at formelde Baron Rehausen sin Hilsen og at bevidne ham sin Tak for den Opmerksomhed, han velvilligen har vist ved at sende Hr. Anker en Grjenpart af den Erklæring, som H. M. Kongen af Sverige har ladet offentliggjøre vedrørende Norges Indbyggere.

Det er et Dokument, som i flere Henseender er af megen Interesse.

Hr. Anker vil altid med sand Erkjendtlighed modtage alle de Efterretninger om sit Fædreland, som Hr. Rehausen godhedsfuld vil uleilige sig med at sende ham.

Hr. Anker beder Hr. Rehausen om at modtage Forsikringen om sin respektfulde Høiagtelse.

6 York Street St. James Square

d. 2. Mai 1814.]

s. 2639. Atter i de samme Dage fik jeg en skriftlig Anmodning fra en vis Mr. Cooke, der ligesom Mr. Hamilton er en Undersekretær i det udenlandske Departement, om at komme til ham. Dette blev da ikke mindre end en virkelig officiel Konference. Han begyndte med at berette mig, at han havde Order fra Lord Liverpool at bede mig om, jo før jo heller at forlade England. Tonen, i hvilken han sagde dette, var mindre end behagelig, og han er overalt en Mand, der hverken besidder Opdragelse eller Verden. C'est un homme vulgaire [Det er en ubehøvlet Person], men snedig og djerv. Han udlod sig derefter meget bestemt, at Ministrene havde besluttet at understøtte Sverige med væbnet Haand for at opfylde, som han sagde, den Forpligtelse, de havde indgaaet: at bevirke Norges Forening med samme.

Efter at have hørt mine Bemærkninger, gik han videre og og spurgte mig, om jeg havde haft nogle Efterretninger fra Norge. Jeg kunde da desværre sige, at jeg ikke havde haft en Linie, siden jeg kom til England.

Herpaa tog han frem et Brev, som han dog med Affektation søgte længe efter, skrevet fra Jønkøping, hvori der stod, at Rigsdagen i Norge var bleven opsat, indtil Mr. Anker's return from England. Heraf tog han Anledning at fordybe sig i Materien, sigende, at vi dog maatte udfinde nogle Midler til at komme overens med Sverige om de Vilkaar, vi ønskede at betinge os under Foreningen af disse tvende Riger, som han igjentog at være uundgaaelig, og lagde til, at jeg burde reise jo før jo heller for at overtøye D. K. Høihed om denne Sandhed.

Sig mig, sagde han, hvad Vilkaar vil De have? England skal skaffe Dem, hvad De end ønsker, forudsat, at De ikke modsætter Dem Foreningen, og at Prins Christian Frederik vil forlade Dem?

Jeg vil ikke trætte D. K. Høihed med at igjentage mine Svar, dog følte jeg i dette vigtige Øieblik Nødvendigheden af at være moderat og forsigtig, ja, at der endog maatte siges noget, som kunde forekomme det høist fatale Skridt af min Bortsendelse fra Landet. Et Skridt, jeg anser for det allerværste, der kunde hænde, da jeg daglig mer og mer overtøyes om Nødvendigheden af at forblive her, i det mindste indtil den russiske Keiser og Kongen af Preussen med deres Ministre var hertil ankomne, hvorom jeg omstændeligen underdanigst har udladt mig i min Depeche af 28. f. M.

Altsaa efter at have ganske bestemt sagt, at jeg slet ikke troede Nordmanden havde forandret sin Tænkemaade i Hensigt til Foreningen med Sverige, lod jeg et Par Ord falde om Muligheden af det modsatte paa Grund af Omstændighederne, der kunde være indtrufne efter min Afreise. Naar da saadant virkelig var Tilfældet, maatte jeg jo sætte mig ned og tænke mig ind i mine Landsmænds Stilling, og da tilgjøtte mig, hvad deres Forlangende omtrent kunde være. Men at sætte Pennen til Papiret i en saa delikat, ja farlig Materie turde jeg ikke love. Han kunde følgelig ikke andet end bifalde, at jeg maatte betænke mig, forinden jeg tog nogen Beslutning. Saaledes skiltes vi ad, og det var mig tydeligt, at Mr. Cooke's sure Ansigt opklaredes en Smule.

NB. Paa den Del af hans Tiltale, der foreslog, at jeg skulde reise hjem for at overbevise D. K. Høihed om Nødvendigheden af frafalde al Tanke om Besiddelsen af Norge, indlod jeg mig ikke.

10. D. K. Høihed vil vist af det foregaaende have sluttet sig til, at jeg i dette vanskelige Tilfælde som i de fleste andre har fornemmelig haft Hensyn til at vinde Tid, og følgelig at jeg ingenlunde skyndte mig med at lade Hr. Cooke here fra mig.

Under 1. dennes var det, han skriftlig forlangte mig til sig den følgende Dag, og paa den Dag var det, jeg havde den vigtige Samtale med ham, som jeg nys har beskrevet. Uagtet jeg ikke undlod at virke baade mundtlig og skriftlig i den selvtagne Mellemtid, kan jeg ikke skjule, at en vis Ængstelse hang over mit bedrøvede Sind.

Det varede heller ikke længer end til den 6., at jeg nød Pusterum, thi da fik jeg atter en Seddel fra Mr. Cooke med Anmodning om at komme til ham den paafølgende Dag. Nu gjaldt det. Jeg belavede mig paa en Storm

og havde fattet mig paa at møde den. Ved Indtrædelsen i hans Kabinet paatog jeg mig — uden synderlig Anstrengelse, thi den stemte med min Følelse — en vredladen Mine, forenet med en Grad af be-s. 265stemt Ligegyldighed, som skulde tilkjendegive den hemmelige Fortrydelse, der herskede i mit Sind, dels over disse igjentagne Budsendelser, dels over, hvad der i Mellemtiden var passeret. Jeg satte mig ned, var taus og saa Mr. Cooke med en alvorlig Opmerksomhed i Øinene, omtrent som jeg vilde spørge: Hvad vil De mig da?

NB. Jeg havde ikke sagt: Groddag, men blot taget ham ved Haanden.

Med en paasat blid Mine, der ingenlunde er ham naturlig, spurgte han mig, om jeg havde nærmere over tænkt, hvad vi sidst talte om, og om jeg bragte ham noget til Igjennemlæsning? Jeg tog nu Ordet og sagde: Nei, min Herre, jeg har intet skrevet og kan intet skrive, af hvad De forlanger. Jeg hævede nu min Stemme: „Man bringer mig her til Fortvivlelse! Istedetfor at here mine Landsmænd omtale med Agtelse og Deltagelse, erfarer jeg intet andet, endog fra de høieste Steder, end Uvidenhed om deres virkelige Sindelag. Man bagtaler dem endog som Menedere.

Siden jeg saa Dem, min Herre, har den agtværdige Mand, „The Chancellor of the Exchequer“, min fordums Ven, Mr. Vansittart, erklæret offentlig i Underhuset, at det ikke var sandt, at den største Mængde af Norges Indbyggere modsatte sig Foreningen med Sverige, og at den svenske Konge havde tilbudt det norske Folk saadanne Vilkaar, paa hvis Liberalitet der ikke var Eksempel i Verdens Annaler.

Det er altsaa indlysende, at den engelske Regjering i denne Sag lader sig styre af svensk Indflydelse.

Jeg var og er den Mand, af hvilken Hr. Vansittart kunde hente Oplysning om Norge og om Nordmanden. Jeg har mere end et Brev fra ham, der forsikrer mig om hans Agtelse. Jeg har ved ingen Handling forspildt denne, eller givet ham Anledning til at mistænke mig som en Mand, der var i Stand til at forebringe Usandheder, og jeg har for megen Agtelse for min egen Karakter og for de britiske Ministres Stilling, for at tage min Tilflugt til diplomatiske Kunstgreb i Hensigt til at mislede dem.

Jeg har modtaget Missionen i den mest religiøse Overbevisning, at vor Sag var god, og mine graa Haar burde overtude s. 266enhver god Mand, at jeg ikke skulde kunne handle anderledes end i Overensstemmelse med en god Samvittighed.

Jeg bekjender, at jeg i mine Bemærkninger om Fakta kan vordre forført af Patriotisme til at være partisk; men jeg opfordrer hver den, der kjender mig, til at sige, om han tror mig istand til at skabe eller forfalske Fakta? Havde Hr. Vansittart anmodet mig at komme til ham, jeg skulde have besvaret ethvert af hans Spørgsmaal som en Mand af Ære og Sandhed, Jeg erklærer Dem, min Herre, havde Hr. Vansittart ikke været en Gentleman, hvis Venskab og Tjenester jeg skyldte Taknemmelighed, da havde jeg kommen frem og offentlig modsagt hans Paastand i Parlamentet; hænde hvad hænde vilde.

Jeg igjentager det: Det er til mig, man skal henvende sig for at erfare de Norskes Sindelag, ikke til den svenske Minister.

Under saadanne Omstændigheder, der paa en autentisk Maade bærer Vidne om Fordomme, vil det være af ingen Nytte for mig at skrive noget. Alt, hvad der kan skade os, har været gjort. Alt, hvad der kan fornærme os, har været sagt. Den svenske Regjering og Ponte-Corvo er de eneste Kilder, fra hvilke alt dette har været hentet. og jeg har paataget mig i mine Landsmænds Navn at erklære, igjen og igjen, at det er forgjæves under noget Vilkaar at forsøge paa at gjøre dem til svenske Undersaatter.“

Saaledes var det, omtrent Ord til andet, jeg sagde, og skjønt jeg i Begyndelsen talte mere efter Overlæg, følte jeg, at Hjertet havde mere Del i det øvrige. Mr. Cooke prøvede ikke paa at afbryde mig. Jeg tror ogsaa, at det havde været forgjæves. Med en forundret Mine og med stor Opmerksomhed saa han paa mig hele Tiden. Endelig sagde han: „Good God! De har jo ganske forandret Deres Tanker! Da De sidst forlod mig, var det jo Deres Hensigt at meddele mig Deres Mening om de Vilkaar, De troede de Norske vilde forlange, naar de skulde forenes med Sverige; idetmindste gjorde det, De sagde, saadant Indtryk paa mit Sind, og nu erklærer De bestemt, at de Norske hverken kan eller vil forenes under Sverige! Vel, saa har vi ikke mere at bestille med Dem, og De maa forlade England.“

s. 267, „Mr. Cooke,“ svarede jeg ham, „jeg ved, at den engelske Regjering ifølge The Alienact har Ret til at sende enhver Fremmed ud af Landet, som den tykker, og jeg er i Eders Magt; men jeg vover at sige, at De ikke burde gjøre det, thi derved skiller De Dem af med et Redskab til god Forstaaelse, der vanskelig vil igjend findes; thi trods alt, hvad der er skeet mod Norge og alt, hvad jeg her har maattet sluge, vil der ikke findes nogen saa inderlig hengiven, som jeg er, til at komme paa den mest intime og nyttige Fod med England. Jeg igjentager det, at en god Forstaaelse mellem os vil og maa blive det endelige Resultat, i hvormange Gjenvordigheder Englands Forbindelse med Sverige imidlertid end vil udsætte os for at lide. Havde de imidlertid taalt Norge at blive bortgivet, da er Norge for bestandig tabt for England. Ialfald bliver min Bortsendelse af Landet kun en frisk Fornærmelse, som mine Landsmænd vil vide at skrive paa svensk Regning, thi, om det var mig tilladt at tale saa, da vilde jeg sige, at jeg er ligesaavel udvalgt af Norges Indbyggere som af Norges Regent.“

Her stansede han mig, sigende: „Hvorfor skulde De føle Dem mere fornærmet end en anden Gentleman, som blev sendt bort?“

(Menende Grev Joachim Bernstorff.)

Jeg svarede: „Jeg kan ikke sige bestemt i Henseende til dette, men jeg vædder dog, at han var det. Dette ved jeg kun, at han efter sin Hjemkomst var 6 Uger sengeliggende af Ærgrelse over, hvad der var hændt ham.“

Han [Hr. Cooke] igjentog nu nogle Gange, at han ikke kunde have flere Samtaler med mig, og at jeg maatte være belavet paa at forlade England. Dog lagde han til, at jeg, som var saa vel underrettet om den parlamentariske Diskussionsmaade, skulde ikke finde mig forundret over, hvad Mr. Vansittart havde sagt i Underhuset. „Overalt,“ sagde han, „er vi lige saa vel underrettede om, hvad der passerer i Norge, som De. De paastaar jo, at De slet intet Brev har havt fra Deres Venner, siden De forlod dem?“

Dette igjentog jeg at være Sandhed.

s. 268 Han tog derpaa frem fra en Cassette [Skrin] et Brev, som han sagde var skrevet af den engelske Vicekonsul i Gothenborg, og oplæste et Par Linjer deraf, hvis Indhold var, at Prins Christian Frederik havde nu erklæret sig som Konge af Norge, hvorover han, Mr. Cooke, gjorde denne Anmerkning, veiledet med en betydende Mine: „Nu skal vi se, hvad Virkning dette vil have paa Folket.“

17

„Min Herre!“ svarede jeg, „dersom Prins Christian er bleven Konge i Norge, saa er det Folket selv, som har valgt ham dertil, og følgelig har vi ikke at vente paa nogen særdeles Virkning. Jeg ved intet om alt dette, kun ved jeg, at man skulde være i Begreb med at forfatte og antage en Konstitution, der passede til Folkets Ønsker, og naar Repræsentanterne havde opnaaet Hans Kongelige Høiheds Bifald og Antagelse, da er der ikke mindste Tvivl om, at han jo straks bliver udraabt som Konge.“

„Isaafald,“ svarede han, „er al Negotiation forbi, men da. De nu mener, at Tingene endnu ikke er komne saa vidt, saa begriber jeg ikke, hvorfor De ikke vil nævne de Vilkaar, som De formodede, Nordmanden vilde betinge sig og foreslaa under Foreningen, og jeg siger Dem,“ lagde han til, „at hertil maa det dog komme tilsidst.“

Den Frygt, jeg hele Tiden har følt for at vorde bortsendt, og den Gravn, jeg troede min Nærværelse kunde virke, har den hele Tid gjort et uudryddeligt Indtryk paa mit Sind. Imedens Mr. Cooke talte, afkjøledes noget min Heftighed, og jeg følte atter Nødvendigheden af at fatte mig, saa meget mer, som denne Samtale i Mangel af et eller andet klogt Skridt fra min Side, kunde vorde den sidste. D. K. Høihed vil naadigst erindre Dem, hvad jeg adskillige Grange har berørt, at min vigtigste Grjenstand var og maatte være: at vinde Tid og at forlænge mit Ophold. Jeg følte altsaa, at noget fra min Side maatte ske, for at afvende det Stød, der forekom mig nu meget sandsynligt. Jeg følte tillige et dunkelt Haab om at kunne indrette dette noget saaledes, at det kunde gavne istedetfor at skade.

Jeg lod mig nu saaledes gradevis og ved en affekteret Eftertanke ligesom overtale til at gjøre et Skridt, sigende: „Mr. s. 269 Cooke, kan der flyde noget godt af dette, og skulde jeg ikke kompromittere mig selv?“

Herpaa svarede han med en mindre sur Mine: „Her har De min Haand, at intet af, hvad De end skriver om denne Gjenstand, skal misbruges.“

For nu at undgaa Fortsættelse af den Forlegenhed, jeg følte, og i hvilken denne tvungne Rolle satte mig, tog jeg med det samme Afsked fra ham sigende, at jeg den næstkommende Mandag skulde sende ham mine Tanker.

11. Nu indfandt min Forlegenhed sig for Alvor. Skrives maatte her. Lord Liverpool i Overhuset og Mr. Vansittart i Underhuset havde erklæret, da Lord Grey anmeldte sin Motion, at der negocieredes om Norges Affærer, formodentlig paa Grund af mine igjentagne Samtaler med Mr. Cooke. Denne Paastand havde jeg anmodet Lord Grey om at benegte som en Usandhed; thi Mr. Cooke's næsten diktatoriske Tiltale, veiledet næsten med Trusler, var ikke og kunde aldrig ansees for at være en Underhandling. Det Dokument, jeg nu saa mig nødsaget til at forfatte og indsende, blev officielt og vilde vorde benyttet som saadant. At nu dette heller ikke paa langt nær skulde vorde et Bevis mod mig og for Ministeren, og med Sandhed kaldes et Bevis for, at der underhandlede mellem os, troede jeg det nødvendigt at indrette det som en Raadgivning, grundet paa den Forudsætning, som jeg dog ikke antog for rigtig, at mig ubekjendte Omstændigheder havde tvunget D. K. Høihed til at forlade Norges Sag og Nordmanden til at underkaste sig en Forening, den jeg fremdeles paastod at være dem forhadet. Jeg foreslog derfor, at der skulde negocieres i Norge og at Embargoen imidlertid burde hæves baade af England og af Sverige, samt at slet intet voldsomt Skridt, medens Underhandlingerne varede, af det engelske Kabinet maatte vorde foretaget, menende min Bortsendelse.

Jeg giver mig den Frihed underdanigst at fremsende Gjenpart af min Memoire, inderlig ønskende, at den i Materie, Form og Hensigt maatte fortjene D. K. Høiheds indsigtsfulde Bifald.

Foruden de ovennævnte Hensigter, havde jeg ogsaa en endnu vigtigere: at vinde Tid, og — om jeg ikke kunde formaa dem s. 270til at hæve Blokaden — saa dog at virke til dens mindre Strenghed, — endelig: ikke at kompromitteres i min slibrige Stilling.

Jeg erindrer miff ikke at have havt et vanskeligere Dokument at forfatte.

Da Lord Grey besad og fortjente min hele Fortrolighed, ansaa jeg det for Pligt Dagen efter at vise ham Grjenpart af min Memoire. Med en Grad af Ængstelighed rakte jeg ham den og gav nøie Agt paa hans Kontenance [Holdning]. Han læste den to Gange igjennem uden at sige et Ord, og derefter forsikrede han mig, at han ikke fandt et Ord deri, som jeg havde nødig at fortryde, og lagde til med et Smil: „Mr. Anker, I believe I understand You.“ [„Jeg tror nok, jeg forstaar Dem, Hr. Anker.“] Nu vil min Bemærkning i § 4 blive D. K. Høihed forstaaeligere.

12. Af det anførte vil D. K. Høihed erfare, hvorledes jeg fra flere Kanter omtrent paa en og samme Tid er bleven angrebet, paa det jeg skulde forvildes og skræmmes, dels til at sende I). K. Høihed dermed overensstemmende Rapporter, saa og for at forekomme Lord Greys og Mr. William Wynnes anmeldte Motioner og deraf flydende parlamentariske Diskussioner, der var Ministeriet saa meget ubehageligere, som Nationens Uvillie mod Blokaden var almindelig og høirøstet. Gud være lovet, som styrkede mit Sind til Standhaftighed i dette prøvede Øieblik. i hvilket jeg saa let havde kunnet forløbe mig. Jeg vaklede ikke i mit Sind, men følte mig i flere Dage svækket formedelst Anstrengelse og Mangel paa nødvendig Ro.

13. Jeg har for givet mig den Frihed at melde D. K. Høihed, hvorledes Hertugen af Gloucester har vist varm Deltagelse i Norges og i D. K. Høiheds Sag. Da Lord Liverpool saa trodsigen i Overhuset havde tilstaaet, at der var givet Order til at blokere de norske Havne, folte jeg, hvor forgjæves det var for mig at virke paa Ministrene. Det gjaldt altsaa at søge Hjælp hos Modpartiet. Dagen efter denne afgjørende Tidning skrev jeg til Hertugen saaledes, som vedlagte Grjenpart viser:

s. 271Your Royal Highness.

The dreadful sentence is then going to be pronounced? I feel, as if I was upon the wrack.

I most humbly entreat Your Royal Highness if possible to grant me an audience of a few minutes?

O! my poor, poor country, which is now becoming the victim of policy the most cruel and decidedly the most mistaken, that ever was brooded.

I have the honor to remain with Submission and Respect

Your Royal Highness's

most devoted and most obedient

humble servant

C. Anker.

6 York Street, St. James Square,

Sunday Morning 1st May 1814.

[Deres Kongelige Høihed. Den frygtelige Kjendelse skal altsaa nu falde. Jeg føler mig som paa et Vrag. Jeg anholder underdanigst D. K. Høihed om at tilstaaes en Audients paa nogle faa Minuter? Mit stakkels Land vil nu blive et Offer for den grusomste og ganske vist den mest feilagtige Politik, som nogensinde er udtænkt. Jeg har den Ære med Ærbødighed og Høiagtelse at forblive D. K. Høiheds mest hengivne og lydige Tjener. C. A.]

Jeg erholdt efter et Par Timers Forløb hans Svar:

Gloucester House, Sunday Mai 1. 1814.

Dear Sir.

I loose no time in acknowledging the receipt of Your letter of this day, and in expressing the satisfaction I shall have in receiving You to morrow at one o'clock, if it should be perfectly convenient to You to be so good as to call upon me at that time.

Believe me ever with the highest Esteem,

dear Sir,

very sincerely Your's

William Frederick.

A

Monsieur d' Anker. etc. etc.

s. 272[Jeg skynder mig at erkjende Modtagelsen af Deres Brev af Dags Dato, idet jeg meddeler, at det vil glæde mig at modtage Dem imorgen Kl. 1, dersom det passer Dem da at have den Godhed at besøge mig. Tro mig, min Herre, jeg vil altid med den høieste Agtelse forblive Deres oprigtige W. Fr.]

Ikke fordi, at dette er af nogen særdeles Vigtighed, fremsender jeg disse Gjenparter, men paa det D. K. Høihed kan erfare, hvorledes Deres Udsending har den Ære at staa med den Ædle Herre. Hertugens Deltagelse, som var ivrig og oprigtig, lettede mit Sind meget, og han styrkede mig i at forsyne Lord Grey med alle de optænkelige Oplysninger, lovende at ville hverve alle de Stemmer, det stod i hans Magt at skaffe, uagtet han ligesom Lorden forudsaa, at Ministrene vil have Overvegten, men var dog ganske enig med mig i, at Motionen ingenlunde burde frafalde. Forresten igjentog han ret med Nidkjærhed det Raad, han før havde givet mig: at søge Bekjendtskab med den russiske og [den] keiserlige Minister, saa og med den franske, dømmende ganske grundig, at en Samtale med den første muligens vilde kaste et Lys paa Keiserens egentlige Hensigter med Ponte-Corvo, og at de tvende sidste efter al Sandsynlighed ikke kunde formodes at være hans Venner. I en paafølgende § skal jeg berøre de Samtaler, jeg siden har havt med Greve Liewen og Greve Meerfeldt.

14. To eller tre Dage førend Lord Grey's Motion skulde diskuteres i Overhuset, afsendte Hertugen af Gloucester mig en af sine Kavallerer med den mundtlige Hilsning, at H. K. Høihed havde talt med Lord Grenville om „mit Anliggende“, som han kaldte det, og at Lorden ønskede at se mig den paafølgende Dag. Tillige lod Hertugen mig sige, at jeg maatte komme til ham, naar jeg havde været hos Lord Grenville. Denne egte og prøvede Statsmand modtog mig paa en høist forbindtlig Maade, sigende, at Hertugen af Gloucester havde talt til ham om mig, og at han deraf havde taget Anledning at bede mig komme til sig. (De vons donner la peine de passer chez moi.) Samtalen varede en fuld Halvtime, i hvilken han endog med Veltalenhed deducerede ikke alene det uretfærdige af Ministrenes Forhold s. 273 mod Norge, men endog Ruslands og Englands faste Politik i at forøge Sveriges Magt. Han lagde til meget bestemt, at han ansaa Traktaten opfyldt derved, at man havde løsrevet Norge fra Danmark, som ved sit upolitiske Forhold i saa haardnakket at hænge ved den franske Alliance selv havde paadraget sig denne store Ulykke.

Han gjorde mig forresten adskillige meget kloge Spørgsmaal, hvorpaa jeg gav ham de mest tilfredsstillende Svar.

Jeg forlod ham med det Løfte at opgive efter hans Forlangende det Sted i Grotius, som bestemt siger, at et Land eller et Rige ikke af en Souveræn kunde overdrages til en fremmed Magt uden med Indbyggernes Samtykke, da han sagde ikke at have fundet dette, skjønt jeg paastod, at saadant fandtes hos bemeldte Autor, — men at han derimod hos Puffendorff og Vattel havde læst selvsamme Sætning.

15. Det var mig allerede straks efter min Ankomst her til Landet raadet absolut at gjøre Bekjendtskab med Mr. Wilberforce, en Mand, som ved sin dydige Tænkemaade og Uafhængighed som Partimand stod høit anskreven i Underhuset og i mange Tilfælde besad Ministrenes Øre.

Dette Raad forsømte jeg ikke at følge.

Den gamle Mr. George Wolff skulde introducere mig, og efter to forgjæves Visiter fik jeg den forbindtligste Seddel fra ham [Hr. Wilberforce], indbydende mig at frokosterere hos sig, naar jeg selv fandt for godt. Dette skede, og et Medlem af Underhuset, min intime Ven Sir Thomas Acland, paatog sig at følge med mig. Nu blev Traktaterne med største Nøiagtighed gjennemlæste og diskuterede. Man raadførte sig med Parlamentsregistrene etc. etc., og jeg forlod ham med den fulde Overbevisning at have vunden en Proselyt. Han sagde endog at ville endnu engang bede mig at komme til sig, hvilket dog ikke skede.

Et Par Dage førend Sagen skulde foretages i Underhuset, tilskrev jeg Sir Thomas og ytrede nogen Uro over ikke at have hørt noget fra Mr. Wilberforce. Frygtende for, at denne gode Mand endnu ikke var overbevist, og at et vist religiøst Begreb om Traktaters nødvendige Opfyldelse skulde virke paa ham, foreslog jeg, at Mr. Wilberforce skulde fremkomme med et Amen-s. 274dement [Ændringsforslag], det er: med et Forslag til en Mellemvei, med hvilken vi tildels kunde vorde ligesaa vel tjente som ved Blokadens Ophævelse.

Denne [Mellemvei] skulde i mine Tanker bestaa i Blokadens Udsettelse, indtil det britiske Ministerium ved

Emissarier havde forsøgt paa mindelig Maade at overtale D. K. Høihed og det norske Folk til at samtykke i Foreningen med Sverige.

D. K. Høihed ser nok, hvor jeg pegede hen? For os vilde jeg vinde Tid og for Ministrene skaffe en Bagdør, gjennem hvilken de kunde undfly, indtil de Allieredes Yndest for Ponte Corvo var nogenledes afkjølet. Herved var Traktaterne ikke blevne brudte, Garantierne ikke frafaldne og Nordmandens saavel som D. K. Høiheds Standhaftighed alt mere og mere bekjendt.

Den Aften, den store quæstion blev foretagen i Overhuset, saa jeg Mr. Wilberforce der; men det forekom mig, at han med nogen Forlegenhed undgik mig. Dette gjorde mig mistænkelig og bestemte mig egentlig til den Memoire, jeg sendte Sir Thomas Acland. Denne min Ven bifaldt mit Forslag og kjørte straks derpaa nd til Mr. Wilberforce, der bør udenfor Byen.

Skulde D. K. Høihed nu vel tro, at denne dydige Mand, istedetfor at benytte min Mening i Underhuset, ja, istedetfor at tie stille, der var det andet Alternativ, eller istedetfor at blive borte fra Underhuset, der var det tredie Alternativ, — endog stod op og talte til Styrke for Ministrene og for Blokaden?

Saaledes er Mennesket, især det engelske Embedsmenneske! Ministrene hertillands skal aldrig have Uret, og om de end handlede som Børn eller Djævl, skal de dog understøttes. Med dem er der intet andet Middel end at styrte dem, og i dette Øieblik, da det guddommelige Forsyns uransagelige Veie har paa en næsten mirakuløs Maade kastet Englands Fiende til Jorden med en uventet Fremgang og Hastighed, dyrker Flokken dem som de første Ministre paa Jorden, hvilket de sandelig ikke er.

Den dydige Wilberforce prostituerede sig, talende om Traktaters Helligdom og hvor dybt hans Hjerter var saaret ved at votere mod Forslaget om Blokadens Ophævelse etc., men at han efter sin Samvittigheds Følelse ikke kunde andet. Det er med andre Ord, at Religionen bød ham at bifalde Ugudelighed.

s. 275 Rousseau, som de saakaldte gudfrygtige fordømmer til Afgrunden, og hvis Verker er blevne hudflettede og brændte, har dog havt en ædlere Sætning. Han siger: „C'est nn second crime, que de remplir une promesse criminelle.“ [Det er at begaa en ny Forbrydelse, naar man opfylder et forbryderisk Løfte.]

Mr. Whitbread, hvis Oppositionsaand man driver Spot med, sagde meget rigtigt: „At de Norskes Bortbytning er intet andet end en Handel med hvide Slaver.“

Mr. Wilberforce har tvende Gjenstande, der synes at optage hans Idræt og Tid, og udenfor disse viser han sig baade ligegyldig og svag. Slavehandelens Afskaffelse og Bibelselskabet udgjør for ham Menneskehedens Frelse. Den første lyser med et stort Skin, skjønt det er bevisligt, at baade Slaver og Handel med Slaver ligefuldt er til, og det sidste har endnu ikke havt anden Virkning end at gavne Bogtrykkere og at skabe Embeder.

At udsætte Nordmanden for de vederstyggelige Alternativer, enten at suite ihjel eller at bortskjækes til Sverige som Kvæg eller Møbler, se, det er for ham ingen Synd. O, de begrænsede Theorister.

16. Der stod mig nu tilbage at gjøre Bekjendtskab med det Medlem af Underhuset, Mr. William Wynne, som havde anmeldt sin Motion om Blokadens Ophævelse, paa det han kunde vorde bevæbnet baade i recit og duplique [baade i Fremstilling og i Imødegaaelse]. I denne Hensigt skaffede en af mine Venner mig Bekjendtskab med et vist Parlamentsmedlem, Mr. Brand, som modtog mig med den mest forekommende Kordialitet.

Vor Samtale varede en Time i tvende andre Parlamentslemmers Nærværelse og Paahør, som deltog paa en for mig behagelig Maade i, hvad der blev sagt. Mr. Brand, en Mand af Indsigt og Grundsætninger, syntes meget tilfreds med alt, hvad jeg sagde, og uden min Anmodning spurgte han mig, om det maatte være ham tilladt at gjøre mig bekjendt med Mr. Wynne, og paa mit samtykkende Svar skrev han straks en for mig meget smigrende, aaben Seddel til denne sin Ven, tilraadende ham at underholde sig med mig, da derved megen Oplysning kunde vindes. Jeg kjørte i Øieblikket hen til Mr. Wynne, men s. 276 traf ham ikke. Dagen derpaa fik jeg en høflig Seddel med Anmodning om at ville besøge ham etc.

Med ham havde jeg ligeledes en lang Samtale, og gjennemgik vi saavel Traktaterne som de flere Dokumenter, der henhørte til Norges Afstaaelse, som jeg iforveien havde oversat paa engelsk. Han fremsatte flere grundige Spørgsmaal, men han var hverken Lord Grey eller Lord Grenville. Imidlertid var det dog ham, som først gjorde mig opmærksom paa, at de fleste af de overfladige Argumenter, som Lord Liverpool anførte i sin Tale, maatte være tagne af den ovennævnte franske Brochure, se 5. §. Foruden disse tvende Mænd havde en af mine Venner ogsaa gjort mig bekjendt med et Medlem af Underhuset, navnlig Lord Glenberwy's Søn, Mr. Douglas, en ung Mand af Lærdom og Talenter, der misbilligede i høi Grad Ministeriets Forhold mod Norge og modtog med Fornøielse de flere Oplysninger, jeg gav ham.

Uagtet dette faldt dog Mr. Wynne's Forslag i Underhuset til Blokadens Ophævelse med 229 Stemmer mod 71. Altsaa beviste en Majoritet af 158 Stemmer, at det engelske Ministerium havde Ret, medens Millioner

Stemmer i publico beviste, at det havde Uret.

Den bedste Tale holdt Mr. Whitbread. Hvad der blev sagt af det ministerielle Parti til Forsvar for Blokaden, kan jeg ikke give andet Navn end et dovent, usammenhængende Pjæt, fremført med den opblæste Tryghed, der udmerker Overmagten og Forudvidenhed om Seir.

Uagtet Aviserne giver kun et ufuldstændigt Udtog af Parlamentstalerne, især naar de er lange og vidtløftige, kan jeg dog ikke andet end underdanigst anbefale D. K. Høihed at lade sig forklare Lord Greys Tale, saaledes som den findes i The Morning Chronicle, udgiven d. 11. Mai. Bladet The Times af samme Dag meddeler den kun ufuldstændigen og skjødesløs. Hvorfor? Fordi det er et ministerielt Blad, hvis Aand og Pligt det er ikke alene at hæve de Gjældendes Taler med smukke Tilsætninger, men endog at nedsætte Opponenternes ved at udelade eller forfusse de skjønne Tirader.

s. 277Saaledes gaar det da til her under den klogeste Regjeringsform, som den menneskelige Eftertanke nogensinde har kunnet udfinde til Betyggelse mod Misbrug af Overmagten. Et nyt Bevis paa alle menneskelige Indretningers Ufuldkommenhed! Den samme Dybsindighed, der forstaar at danne gode Love, forstaar ogsaa at paahitte Midler til at svække deres Virkning.

Saaledes kan de Befæstninger, med hvilke en Solon og en Lycurgos omgjærdede Menneskets Frihed og Tryghed, nedbrydes og undergraves ved menneskelige Kræfter, ledede af en ond Aand. Alt fører os tilbage til en sterkere Grundvold end den blotte menneskelige Forstand, og denne Grundvold bestaar i Religion, hvis Virkning i selskabelige Dyder ene kan befæste det menneskelige Samfands Lyksalighed. Langt fra mig, at jeg heraf vilde uddrage den magelige og forvovne Sætning, at en fornuftig Regjeringsform er et forgjæves Arbeide. Kan peger jeg hen til Nødvendigheden ikke at spaa sig alt deraf.

Paa det, den ikke skal vorde en smuk Roman uden Frugter, tror jeg, at Ungdommens dydige, ingenlunde lærde Opdragelse og Lovenes strenge Udøvelse mod dem af Selskabets Lemmer, der ikke mere lader sig danne, bør gaa Haand i Haand med Lovgivnings Systemer og Statsforfatninger.

17. Ved at tale om Udfaldet paa Lord Grey's Motion i Overhuset forsømte jeg at nævne den formelle Protest, som en af Kongens Sønner, Hertugen af Sussex, tilligemed Hertugen af Gloucester, Hertugen af Norfolk og 8 Lorder nedlagde mod Husets Beslutning. Medfølgende Bilag er en Gjenpart deraf. Kun i saare vigtige Tilfælde gribes til saadant Skridt.

Hertugen af Gloucester har foræret mig en smukt skreven Gjenpart af den Protest, han og flere af Oppositionen nedlagde i Overhuset mod den vederstyggelige kjøbenhavnske Ekspedition [1807]. Disse og slige Protester tjener kun til ærefulde Minder for de kjække faa, der har underskrevet dem.

I forbigaaende og denne Depeche uvedkommende kan jeg ikke unnlade underdanigst at berette D. K. Høihed, at jeg om denne Ekspedition har haft en omstændelig Samtale med en gjældende Mand og overbevist ham med Argumenter, som tildels var mig personlig bekjendte, om den grusomme Uret, der veder-s. 278faredes Kongen af Danmark, da man foregav offentlig i Parlamentet, at han stod i hemmelig Forbindelse med Frankrig og Rusland, da Freden blev sluttet i Tilsit [1807] mellem disse.

Af Lord Hutchinsons egen Mund har jeg liavt den merkelige Forsikring, at han i sine Depecher fra Rusland har retfærdiggjort Kongen af Danmark fra al Mistanke om Deltagelse.

Netop samme Forsikring har den engelske Minister Garlike sagt mig at have givet dette Ministerium, nemlig at Kongens politiske System for Krigen var bestemt i Favør af England og mod Frankrig.

Med en mageløs Fripostighed fordreiede daværende Ministre, især Canning, disse Envoyéers Rapporter og paadigtede dem, Kongen og Fakta de strafværdigste Usandheder til Grund for denne, lige uforstandige og ugudelige Ekspedition.

Man ser saaledes, hvad man her tør tiltrods for Sandheden og Folket.

18. Det blev umuligt for mig uden den største Vidtløftighed her at berøre alle de Steder i de offentlige Tidninger, som taler til Norges Fordel. De er næsten utallige.

Ved at fremsende to Pakker med Aviser, maa jeg indskrænke mig til, hvad jeg deri med største Nøiagtighed har indcirklet. D. K. Høihed vil formodentlig benytte en eller anden opmerksom Mand til at gjenemgaa dem, saa vil en saadan bedst kunne bemærke og underrette om de mest interessante. Noget har jeg selv ladet indføre. noget er skeet ved mine Venner, men alt dette er kun saare lidet i Forhold til den Masse af grundige og ofte bitre Anmerkninger, som uanmodede er fremkomne ved engelsk Pen.

Et Skrift maa jeg især benævne for D. K. Høihed, forfattet af Sir Philip Francis og publiceret nogle Dage, før Debatten fandt Sted i Over- og Underhuset.

Det førte Titel af et Brev til Lord Grey og er skrevet med megen Styrke, angribende den engelske Blokade af Norges Havne, den svenske Kronprins's politiske, ja, personlige Forhold etc. etc. Jeg giver mig herved den Frihed at fremsende et Eksemplar af denne Pamflets anden og forbedrede Udgave. Neppe var det anmeldt i Aviserne, førend en af mine Venner bragte mig samme s. 279og tilbød sig at gjøre mig bekendt med Forfatteren, hvortil jeg naturligvis i Øieblikket fandtes villig.

Under min Samtale med ham ytrede han megen Glæde over, at jeg var bleven bekendt med Lord Grey og bad mig dyrke dette Bekjendtskab af alle Kræfter og at vise ham min hele Fortrolighed, da han ansaa ham for den første Statsmand i hele England. Han forudsaa nok, sagde han, at Ministrene, som sedvanligt vilde vinde Seir; men dette maatte man ikke bryde sig om, thi det gjaklt nu at oplyse Publikum om den Uretfærdighed, som man var paa Veien at udøve mod Norge og: „ingen“, sagde han, „kunde gjøre det bedre end Lord Grey.“ Hans Udtryk var bl. a. disse:

„You'll see, that Lord Grey from the informations, with wich You and I have furnished him, will make an exhibition, which will astonish whole Europe.“

[De skal nok erfare, at Lord Grey ved Hjælp af de Oplysninger, De og jeg har skaffet ham, vil komme med et Indlæg, der vil forbause hele Europa.]

For nogle Dage siden var han hos mig, opmuntrende mig til Taalmodighed under de vanskelige Omstændigheder.

19. Skjønt af liden Vigtighed, vil jeg ikke undlade her at berette, at Mr. Thornton, som jeg har talt [om] i foregaaende 7. §, er en ministeriel Mand. Da jeg spiste hos ham, og jeg under Samtalen med Varme talte om Norges Mishandling, sagde et Parlamentslem, der sad ved Siden af Verten, til mig: „Well, Mr. Anker, You shall have my vote next Thursday.“ [„Ja, Hr. Anker, næste Torsdag kan De være sikker paa min Stemme.“]

„Sir,“ svarede jeg, „it is in support of a good cause, You give that vote.“ [„De støtter en god Sag,“ svarede jeg, „ved at stemme saaledes.“] Og vendende mig til Verten sagde jeg: „And You, Mr. Thornton?“ [„Og De, Hr. Thornton?“] „You shall have my best wishes“ [„De skal faa mine bedste Ønsker“], sagde han.

Spøgende anmerkede jeg: „Oh! oh! there is a distinction, I observe, between a wish and a vote.“ [„Aa, der er Forskjel paa et Ønske og en Stemme, merker jeg.“]

Svaret opvakte Latter og Fornøielse i Selskabet.

s. 280Den samme Thornton tilskrev mig en Seddel Dagen efter Diskussionen i Underhuset, berettende mig Udfaldet med Tillæg, at han ikke havde voteret.

Misfornøiet med dette og forbitret over min Ven Mr. Vansittart's frembragte Usandhed — vide den foregaaende 10. § —, svarede jeg Mr. Thornton med Tak for hans Opmerksomhed, og fordi han ikke havde voteret; men jeg kunde ikke afholde mig“ fra at gjøre en alvorlig Bemærkning i Hensyn til disse Usandheder.

Bilagene vil oplyse D. K. Høihed herom, og jeg haaber, D. K. Høihed ikke misbilliger den bestemte Frimodighed, med hvilken jeg uden Sky ytrer min Misfornøielse, hvergang noget offentligt siges af officielle Mænd til Skade eller Vanære for Norge, og jeg dertil finder en passende Leilighed. Hos mig maa man jo vente for en del at finde en Tolk af Nordmandens Karakter. og da denne er trofast og frygtløs, ligesom min egen, bør den i mine Tanker slet ikke lægges Skjul paa.

20. I Sammenhæng med foregaaende Bemærkning har jeg nyligen funden mig foranlediget at sige min Mening til Greneralmajor Oxholm. Efterat have opholdt sig her et Par Maaneder uden at ville besøge mig, fik jeg i disse Dage et saadant Brev fra ham, som Bilaget ndviser, hvori han beklager, at vor respektive politiske Stilling ikke tillod, at vi mødtes. Jeg troede ikke at kunne indrømme ham denne Vigtighed, og da jeg netop samme Dag ved en af mine Venner fik den paalidelige Efterretning, at han offentlig i et Selskab ikke alene havde ytret sig med Medynk om Norge, men endog sagt, at dette Rige altid havde været en Byrde for Danmark, og at det var ret vel, at de var blevne adskilte, tillæggende det Udtryk: „That Norway had pick'd their pockets“ [at Norge havde tømt deres Lommer], kom mit gamle Blod igjen i Opkog, og [jeg] tog derfor Anledning at tilskrive ham, som Bilaget viser. Jeg indser nok, at der er lidt for megen Heftighed i mit Svar, men jeg formaar ikke at undertrykke samme.

Gjenpart af Greneralmajor Oxholms Brev til C. Anker.

Indlagte Brev til Løitnant Sneedorff er kommet mig tilhænde for ham. Da han er reist, ved jeg ingen bedre Sted at s. 281sende det til end Deres Høivelbaarenhed. Hvor meget beklager jeg ikke, at vor respektive Stilling ikke har tilladt os at møde hinanden. Hvor gjerne havde jeg ikke taget en gammel Ven ved Haanden igjen. Indtil det behagelige Øieblik indtræffer, anbefaler jeg mig Deres Høivelbaarenheds gunstige Erindring ogforbliver med megen Høiagtelse

Deres ærbødig hengivne

Oxholm.

Blakes Hotel, Jermyn Street 31. Maji 1814.

Høivelbaarne Herr Conference-Raad Anker.

Gjenpart

af C. Ankers Svar til Generalmajor Oxholm.

Deres Høivelbaarenhed vil herved modtage min forbindtligste Tak for Deres venskabelige Skrivelse af Graars Dato, indesluttende Brevet til Løitnant Sneedorff.

Det er mig meget kjært, at Deres Høivelbaarenhed anser Deres og min respektive Stilling af den Beskaffenhed, at vi ikke skulde kunne sees eller mødes.

H. K. H. Norges Regent har ingenlunde hverken mundtlig eller skriftlig forbudt mig at omgaaes med mine danske Venner.

Naar derimod denne liberale Tænkemaade ikke er gjensidig, saa forstaar det sig selv, at jeg af denne Aarsag maa renoncere paa den Ære at møde D. Høivelbaarenhed, indtil andre og bedre Tider indtræffer. Om disse bær jeg hverken Frygt eller Tvivl.

De Norske ved bedst at bedømme, hvad der skal kunne bidrage til deres egen Lykke og Ære.

Stolende uvilkaarligen paa et guddommeligt Forsyn, haaber vi med Tiden at kunne overbevise de nærværende og tilkommende Slegter, at vi ikke lader os bortgive som Kvæg, og at vi ikke fortjener at omtales med Ringeagtelse.

6 York Street d. 1. Juni 1814.

Ærbødigst

C. Anker.

s. 282 Mit Svar har havt Virkning, thi samme Dag, han erholdt det, besøgte han min Broder¹. — Generalens politiske Stilling tillod ham dog at gjøre dette Besøg — og beklagede sig til ham [P. A.] over at have fra mig erholdt et haardt og sarkastisk Brev, men undskyldte sine, Udtryk dermed, at Etatsraad Knutzons Søn, et høist agtværdigt ungt Menneske, der formodentlig havde bragt mig Efterretninger, havde selv begyndt Samtalen og gjort ufordelagtige Bemærkninger over den danske Regjering, og dette kunde han [Oxholm] ikke taale.

Jeg opholder D. K. Høihed med Bagateller, skjønt jeg tror at burde indberette ethvert Skridt, i hvor ubetydeligt, der kan tjene til at bekræfte det sammenhængende og urokkelige i mit Forhold. Det skader forresten ikke, at man i dette Øieblik erfarer disse Uoverensstemmelser mellem Danske og Norske.

21. Blandt de mange usandfærdige Rygter, som Svenske her har søgt at ndsprede ved Hjælp af de offentlige Tidninger, dels om D. K. Høihed, dels om Nordmændenes Sindelag, fandt jeg for nogle Uger siden en Artikel, skreven fra Lübeck i „The Morning Post“, som siger, at der ikke alene gaves adskillige Partier i Norge, men at Brødrene Anker befandtes bestemt at være Formænd for et Parti, der havde erklæret sig for Overgivelsen af Norge til Sverige, anseende det for umuligt, at dette Land, der var saa fattigt og tyndt peupleret [befolket] nogensinde kunde underholde en særskilt Regjering.

I min Stilling, udsendt af D. K. Høihed for her at tilkjendegive, at Norge aldrig vilde underkaste sig Sverige, og efter selv at have forsikret saavel Ministeriet som Oppositionslemmerne derom, følte jeg saavel mit personlige som min Slegts Navn meget fornærmet ved denne offentlige Paastand. Jeg benyttede derfor denne Leilighed for at gjøre engang for alle Ende paa disse Eorsikringer og skrev et Brev til Udgifveren af Avisen, i hvilket jeg med Alvor modsagde Eoregivet.

Jeg giver mig den Frihed herved at fremsende en Gjenpart deraf, haabende, at D. K. Høihed ikke misbilliger, hvad jeg s. 283 har skreven. Her har dette Skridt havt en ganske god Virkning; thi det er i den determinerede engelske Smag.

Lord Grey, som nu er min Fortrolige i alt, sagde mig, at han bifaldt det ganske. Jeg indser meget godt, at Brevet ikke er affattet i en diplomatisk Stil, men her gjaldt det ikke denne min Stilling. Det angik min og mines Karakterer som Medborgere, der absolut ikke maatte være tvetydige i et saa vigtigt Øieblik, som det nærværende. Det er blevet bemærket i adskillige Aviser, men især i The Pilot af 19. Mai, som findes i Pakken,

og som jeg anbefaler D. K. Høiheds Opmerksomhed. Udgiveren af dette Blad meldte sig straks hos mig for at vise mig, at han havde indrykket det med en Grad af Udmerkelse, og tog deraf Anledning og rekommanderede sin Avis til hvilken Artikel, jeg end vilde lade indføre angaaende Norge, hvis Sag han ønskede at befordre.

En Hilsning af omtrent samme Beskaffenhed har jeg faaet fra Udgiveren af Morning Chronicle.

Jeg henstiller til D. K. Høiheds modnere Overlæg om, og hvorvidt ovenmeldte mit Brev flndes skikket til at indrykkes i de offentlige Tidninger i Norge. Det forekommer mig, at samme kunde ansees som en pligtig Erklæring, der ikke kan være Norges Indbyggere ukjærkommen.

Brevet lyder saaledes:

To the Editor of The Morning Post.

In Your paper of this day I find the following article:

Lübeck, April 30th. We are again assured, that Prince Christian Frederik has renounced Norway and that a strong party has arisen there in favour of the cession to Sweden. They are called the Frères Anker and stand out for rights of the men of the North, at the same time acknowledging the impossibility of making an independent state of a country so poor and thinpeopled, as Norway is.

With respectful patience, though with disgust, I have read all, what has been said and written relative to the Swedish party, which is boldly asserted now to exist in Norway, finding s. 284it needless to contradict empty accusations, destitute of proof, even of probability.

18

But when names are mentioned with vilifying stigma, it would be contemptible pusillanimity to remain silent. I there fore beg, Sir, that You would without any delay be pleased to insert the following declaration in Your paper:

That the above quoted Article, cunningly dated Lübeck, is a wilful and scandalous calumny, and that neither I, my brother or any of my relations of that name are at the head of any party nor members of any party, arisen or arising in favour of the cession of Norway to Sweden, because we are neither perjurers nor traitors.

6 York Street, St. James Square, 18th May 1814.

C. Anker,

Actual member of the Regency of Norway

[Til Udgiveren af The Morning Post.

I Deres Blad for idag ser jeg følgende Artikel: Lübeck, April 30. Man har atter forsikret os, at Prins Christian Frederik har frasagt sig Norge, og at et sterkt Parti har reist sig der til Fordel for Overgivelse til Sverige. Dette Parti kaldes Brødrene Anker og staar paa Nordmændenes Rettigheder, men det erkjender samtidigt det umulige i at oprette en uafhængig Stat af et Land, der er saa fattigt og tyndt befolket som Norge.

Med ærbødig Taalmodighed, skjønt med Afsmag, har jeg læst, hvad der er sagt og skrevet om det Svenskeparti, som man drister sig til at paastaa eksisterer i Norge, idet jeg finder det unødvendigt at modsige tomme Beskyldninger, der mangleralt Bevis endog al Sandsynlighed.

Men naar der er sat en fornedrende Skamplet paa Navne, vilde det være en forkastelig Svaghed at forblive taus. Jeg vil derfor bede Dem, min Herre, om uden Ophold at indtage følgende Erklæring i Deres Blad:

At den ovenfor gjengivne Artikel, der listigen er dateret Lybek, er en forsætlig og skammelig Bagvaskelse, og at hverken jeg, min Broder eller nogen af min Slegt af det omhandlede s. 285Navn staar i Spidsen for eller er Medlemmer af et Parti, der er dannet eller vil danne sig til Grunst for Norges Overgivelse til Sverige, — af den Grund, at vi hverken er Menedere eller Forrædere.

6 York Street, St. James Square, 18. Mai 1814.

C. Anker,

Nuværende Medlem af Norges Regjering.]

22. I foregaaende 13. § har jeg nævnt, at Hertugen af Gloucester gav mig det Raad at søge Bekjendtskab med den russiske og keiserlige Minister, saa og med den franske. Med de to første er dette lykkedes mig. For

ikke at fremstille mig de but en blanc [ubesindigt], maatte jeg udfinde passelige Leiligheder, og det faldt mig ind, at jeg havde kjendt i Kjobenhavn Baron Nicolai som Legationssekretær for den russiske Mission.

Paa en naturlig Maade søgte jeg da ham og anbragte, efterat mange andre Materier var gennemgaaede, mit Ønske at gjøre Envoyéens Bekjendtskab, da jeg havde noget at tale med ham om. Han [Baron Nicolai] lovede at sige dette til Ministeren, og nogle Dage efter kom han til mig og berettede, at Ministeren med stor Fornøielse vilde se mig, men bad mig tillige, at jeg ikke vilde have noget imod, at dette skede hos Baron Nicolai paa Grund af de nuværende Omstændigheder.

Jeg tilstaar, at dette Vilkaar var mig ikke ganske kjært, men jeg lod mig ikke merke dermed og samtykkede uden Betænkning i Metoden.

Grev Liewen er en meget artig Mand, skjønt alvorlig og en Smule kold. Samtalen varede nok en Times Tid med megen Ro og gjensidig Opmerksomhed.

Jeg fandt slet ikke, at Envoyéen med Varme eller Empressement [Iver] søgte at skræmme fra den tagne Beslutning om Norges Uafhængighed; men summarisk gik dog hans Bemærkninger ud paa, at vi gjorde vel i at frafalde den Ide og paa samme Tid at fremsætte de Vilkaar, under hvilke vi ønskede, at Foreningen med Sverige skulde ske. Jeg gik da igjennem de væsentligste af de Argumenter, jeg saa ofte har været nød-s. 286saget at anbringe. Han talte om Keiserens indgaaede Forpligtelse, som man ingenlunde kunde formode, at han vilde frafalde.

Da jeg lod mig forstaa med Uforsigtigheden af at udvide Sveriges Magt, især under en herskesyg Kriger, løftede han paa Skuldrene og frembragte nogle Træk i Ansigtet, der forekom mig, som om han vilde sige: „Det er nu gjort, nu faar vi se“ etc., eller som om han derved vilde tilkjendegive, at han var uberettiget derover at gjøre nogen Anmerkning. Ved at fortælle ham det vigtigste af, hvad der var passeret mellem Mr. Cooke og mig, — især hans urimelige Forslag, at jeg skulde reise hjem for at formaa D. K. Høihed til at frafalde den begyndte Plan etc. —, sagde han [Grev Liewen]:

„Mais je trouve réellement qu'on a raison. Vons êtes le seul, Monsieur, qui pouvait convaincre le Prince de la nécessité de rétracter. Vous possédez Sa confiance entière. Vous Lui êtes attaché. Il vous écoutera plutôt que tout autre, et il faut espérer qu'il est trop raisonnable pour ne pas s'apercevoir du grand danger qu'il court etc.“

[„Men jeg finder virkelig, at man har Ret. De er den eneste, min Herre, som kunde overbevise Prinsen om Nødvendigheden af at træde tilbage. De besidder hans fulde Tillid, og De er ham hengiven. Han vil lytte mere til Deres Raad end til nogen andens, og det er at haabe, at han er for fornuftig til ikke at forstaa den store Fare, han udsætter sig for.“]

Med faa Ord: hans Tale og Anmerkninger var omtrent af samme Slags som Mr. Cooke's, bare med den Forskjel, at han var rolig og høflig.

„Je vous assure,“ sagde han, „que le Ministre de Suède a fait les plus fortes remontrances pour que le ministère Anglais vous prie de quitter le pays, et je suis vraiment étonné que vous ayez pu rester si longtemps. Il faut vous préparer à apprendre que Mr. de Rehausen redouble ses instances à cet égard, et vous ne pouvez que sentir vous même, qu'il ne peut faire autrement et qu'enfin l'Angleterre doit céder etc.“

[„Jeg forsikrer Dem,“ sagde han, „at den svenske Udsending har gjort de kraftigste Forestillinger for at formaa det s. 287engelske Ministerium til at lade Dem forlade dette Land, og jeg er virkelig forbauset over, at De har kunnet blive her saalænge. De maa forberede Dem paa at erfare, at Baron Rehausen fordobler sine Anstrengelser i saa Henseende. De maa jo ogsaa selv være paa det Rene med, at han ikke kan handle anderledes, og at England tilsidst maa give efter etc.,,“]

D. K. Høihed kan nok nu vel selv slutte sig til mine Svar.

Jeg kom nu til den Artikel med Brevet, som jeg havde fra D. K. Høihed til Keiseren og viste ham samme, spørgende, hvorledes jeg skulde bære mig ad dermed. „Jeg ved,“ sagde jeg, „at H. K. Høihed havde sendt et ligegyldende til Hs. Keiserlige Majestæt igjennem en anden Kanal, og mig havde han befalet at reise til Kontinenten for at overlevere dette. Det er meget muligt, at det andet ikke er fremkommet. Hvad angaar dette, da ved Hr. Greven selv, at Rygtet længe har sagt, at Hs. Keiserl. Majestæt ventedes hid. Hvad maa nu Keiseren vel tro om Regenten, naar Kommunikation [Meddelelse] om det, som er forefaldet i Norge, i saa lang Tid er ndbleven? Je sens une véritable inquiétude à cet égard.“ [„Jeg føler mig virkelig urolig i saa Henseende.“]

„Quand l'Empereur viendra,“ svarede han, „je Lui rendrai compte de tout cela, et je vous ferai savoir Sa réponse. Peut être qu'il vous verra.“

[„Naar Keiseren kommer,“ svarede han, „skal jeg meddele ham alt dette, og jeg skal lade Dem faa hans Svar

at vide. Maaske han vil se Dem.“]

„Det er netop,“ sagde jeg, „hvad jeg ønsker. Her ser De mine Ordres,“ visende ham D. K. Høiheds aabne Fuldmagt til at overlevere Brevet.

Vi kom nu atter tilbage til de nuværende Omstændigheder i Almindelighed. Han igjentog, hvad jeg før havde hørt, og jeg, hvad jeg ved andre Leiligheder havde sagt.

Jeg kunde slet ikke spore Trusler eller nogen peremptorisk [afgjørende] Udtalelse, og denne første Samtale mellem tvende, for hinanden ubekjendte Personer kunde neppe ventes at være af anden Beskaffenhed.

s. 288Imidlertid følte jeg mig ikke tilfreds eller oplyst nok af, hvad der frem og tilbage blev sagt. Jeg troede derfor at burde gaa videre og opholdt mig paany over Englands ubegribelige Forhold mod Norge.

„Je suis tenté de croire qu'il y a ici quelque mystère. Il est évident que rien n'est plus contraire à l'intérêt de la Grande Bretagne, que de voir la Norvège à la disposition de la Suède. Une puissance qui de tout temps a été attachée à la Prance et qui a un prince francais à sa tête, lorsqu'on se rappelle que la France de tout temps a été l'ennemie de l'Angleterre, j'avoue que je n'y comprends rien. On s'y perd. Au nom de Dieu, qu'est ce dono qui prompte [sic] l'Angleterre à se mettre en avant avec une activité qui ne lui ressemble d'ailleurs pas?

Elle se conduit comme une partie principale et non accessoire. Avant même que la Suède ait fait une seule démarche hostile envers la Norvège, à peine suisje débarqué dans ce pays, qu'Elle commence par défendre toute expédition pour ce pays. On dira [dirait] que nous avons la peste chez nous!

Selon l'idée qu'on se fait ordinairement d'une puissance auxiliaire — et telle est la Grande Bretagne dans ce moment à l'égard de la Suède — il fallait du moins attendre que la Suède ait besoin de son secours, avant que l'Angleterre paraisse sur la scène, et la voilà tout d'un coup qui adopte le système odieux de bloquer nos ports pour nous faire crever de faim, croyant par là fléchir un peuple déjà accoutumé aux privations. On nous connaît bien mal.

L'Angleterre n'a donc point garanti la Norvège à la Suède.

C'est la Russie — à juger des [sic] traités, qui a pris sur Elle pareil engagement. En tout cas, ce sera donc à la Russie d'agir plutôt qu'à d'Angleterre." —

Her stansede jeg, thi det var egentlig her, jeg ønskede at faa ham til at tale, og det lykkedes mig, thi han sagde:

„Je ne vous cache pas que ce que vous me dites là me paraît fondé, et il se pent ma foi bien que l'Empereur vient [sic] à l'assistance de la Suède." —

s. 289Disse var netop hans Ord, udtrykte med opløftede Øienbryn, og veiledede af en Bevægelse med Hovedet, som — saavidt jeg skjønte — betydede snarere en Mulighed end en Vished.

„Monsieur le comte,“ svarede jeg, „le rôle le plus beau et le plus analogue au caractère supérieur de l'Empereur, serait celui de médiateur, et nous espérons qu'Il l'adoptera plutôt que tout autre.

Au reste je vous déclare en homme d'honneur et en homme qui connaît si bien l'état de Danemarc, de Suède et de Norvège que si j'étais ministre en Suède, ou si eniin j'avais une voix au chapitre, — je préférerais les Norvégiens plutôt comme amis et alliés que comme sujets, car je dis sans hésiter qu'Elle n'aura en nous que des sujets rebelles.

Veuillezy penser, monsieur le comte, et je vous conjure au nom de l'humanité, exposez à S. M. l'Empereur ce que j'ai eu l'honneur de vous dire. Le Prince Christian ainsi que mes compatriotes sont disposés de former un noeud d'alliance avec l'Empereur de la plus solennelle [sic]. Nous sommes dignes de son amitié ainsi que de Sa protection. Ou je me trompe fort, cette liaison ne peut pas Lui être indifférente. La Norvège une fois unie à la Suede — le Danemarc est perdu. Ponte-Corvo est un Prince élevé a l'école de Napoléon et précisément de la même etoffe. Qu'on y pense, il est encore temps."

[„Jeg fristes til at tro, at en eller anden Hemmelighed ligger skjult lier. Det er klart nok, at intet er mere i Strid med Storbritanniens Interesse, end at Norge sættes til Sveriges Raadighed, der altid har været Frankrig hengiven, og som nu ledes af en fransk Fyrste. Naar man saa betænker, at Frankrig altid har været Englands Fiende, maa jeg bekjende, at jeg aldeles ikke forstaar dette. Man begriber det aldeles ikke. Hvad er der dog i Guds Navn, som bringer England til her at tage Ledelsen med en Handlekraft, som ellers er det saa ulig? England opfører sig, som om det vilde spille en Hovedrolle istedetfor en Birolle i denne Sag. Endog førend, at Sverige har foretaget et eneste fiendtligt Skridt mod Norge, og i samme Øieblik, som jeg gaar iland i dette Rige, forbydes straks al Forbindelse med os. Man skulde tro, vi havde Pest hjemme! Ifølge den Opfatning, s.

290man i Almindelighed har af en forbunden Stat — og det er netop hvad Storbritanniens nu er i Forhold til Sverige — burde England idetmindste vente med at optræde paa Skuepladsen,. indtil Sverige believer dets Hjælp. Ikkedestomindre ser man nn, at dette Land befølger det afskyelige System pludselig at blokere vore Havne for at snlte os ud. Man tror paa den Maade at kunne bøie et Folk, der er vant til Savn. Man kjender os meget daarlig.

England bar jo aldeles ikke garanteret Sverige Besiddelsen af Norge Efter Traktaterne at dømmе, saa er det Rusland, der har paataget sig denne Forpligtelse. Det maatte derfor iallefald blive Ruslands Sag at optræde heller end Englands" ; — her stansede jeg, thi det var egentlig her, jeg ønskede at faa ham til at tale, og det lykkedes mig, thi han sagde:

„Jeg vil ikke skjule for Dem, at hvad De der har sagt synes mig vel begrundet, og det kunde, min Tro, godt hænde,. at Keiseren kommer Sverige tilhjælp."

Disse var netop hans Ord, udtrykte med opløftede Øienbryn og veiledede af en Bevægelse med Hovedet, som — saavidt jeg skjøjnte — betydede snarere en Mnlighed end en Vished.

„Hr. Greve," svarede jeg, „den smukkeste Rolle og den, der er mest i Overensstemmelse med Keiserens ophoiede Karakter, vilde være Mæglerens, og vi haaber, at han vil optræde i den hellere end i hvilkensomhelst anden.

Eorresten kan jeg, som en Mand af Ære og som den, der er vel kjendt med Forholdene i Danmark, Sverige og Norge, sige Dem rent nd, at dersom jeg var svensk Minister eller om jeg i det Hele taget havde nogen Stemme at afgive i denne Sag, saa vilde jeg langt foretrække at have Nordmændene til Venner og Forbundsfæller fremfor at have dem til Undersaatter; thi jeg tør uden at betænke mig paastaa, at Sverige i os kun vil faa oprørske Undersaatter.

Vær af den Grodhed at tænke herover, Hr. Greve, og jeg beder Dem indstændig i Menneskehedens Navn om at fremsætte for H. M. Keiseren, hvad jeg har havt den Ære at sige Dem. Baade Prins Christian og mine Landsmænd er tilbøielige til at slutte et høitideligt Forbund med Keiseren.

s. 291Vi er baade hans Venkab og hans Beskyttelse værdige.

Om jeg ikke tager meget Feil, vil et saadant Forbund være ham alt andet end ligegyldigt. Er Norge først blevet forenet med Sverige, saa er det ude med Danmark. Ponte-Corvo er en Fyrste, opdragen i Napoleons Skole og af samme Stof som denne. Maatte man betænke alt dette; endnu er der Tid!" —]

Han [Liewen] var taus til alt dette, og andet eller mere kunde jeg for det første ikke vente. Vi var ubekjendte for hinanden, og hans Stilling var delikatere end min. Ei heller kunde han vide saa nøie, hvad der var passeret i Paris; ikke at fortie, det var egentlig ikkun til mig at tale og til ham at høre. — Nu blev der talt om allehaande, og uformerket bragte jeg Konversationen til Slutningen, og jeg haaber, D. K. Høihed bifalder min Adfærd, naar jeg siger, at det var mig, som anbefalede mig uden at udsætte mig for de smaa Symptomer, der tilkjendegiver, at man har været længe nok sammen. Jeg havde desuden intet at søge. Vi tog hinanden ved Haanden og skiltes ad. Baron Nicolai sad i ærbødig Afstand og aabnede ikke Munden, før vi var staaede op og Konversationen henvendt til Ubetydeligheder .

Jeg kommer nu til den østerrigske Minister [Grev Meerfeldt]. Nogle Dage efterat jeg havde spist hos Lord Grey, blev jeg af hans Grevinde indbudet til hendes Assemblée, hvad man her kalder „Rout", hvor der befandtes en stor Flok af første Rang; — dog, det forstaar sig, faa ministerielle, — og fornemmelig af Oppositionen samt af Personer udenfor Embeder.

Jeg forbigaar Modtagelsen. Den var ikke udmerket, thi man udmerker ingen, men den var forbindtlig baade af Vertinden og Verten. Denne, da han saa mig, kom straks ned fra det inderste Værelse, tog mig ved Haanden og talte til adskillige Repriser med mig, og da jeg sagde ham i Øret, at jeg samme Dag havde faaet Depeche fra D. K. Høihed, men som jeg endnu ikke havde dechifreret, tilkjendegav han mig den livligste Attraa efter at erfare, hvordan det gik i Norge, og bad mig endelig komme til sig for at meddele ham, hvad jeg kunde. Denne Begjæring igjentog han siden, da jeg forlod Selskabet, sigende: „I am very anxious to learn, how things succeed with s. 292You." [„Jeg er meget spændt paa at faa Rede paa, hvorledes Sagerne staar hjemme hos Dem."]

Jeg har hidindtil ikke kunnet opfylde mit Løfte til ham, da Dechifreringen og igjentagne Gjennemlæsninger af det meget og vigtige, D. K. Høihed har sendt mig, saavel som Udarbejdingen af nærværende Depeche derfra har hindret mig.

Efter nogen Tids Ophold mellem den store Flok opdagede .jeg en middelaldrende Mand i hvid Uniform med adskillige Ordener. Jeg fik straks at vide, at det var den keiserlige Minister . D. K. Høihed kan let gjætte, hvad der foregik hos mig. Det gjaldt at blive bekjendt med ham og at blive det paa en Maade, der ved en saa offentlig Leilighed kunde passe sig for Deres Udsending, den jeg, naar det gjælder, aldrig skal tabe af Sigte.

Mine Øine forfulgte ham, hvor han gik og stod, og Frygt [for], at han skulde undfly, gjorde mig lidt beængstet. Endelig kom han høiere op i Salen for at hilse paa Verten, som stod ikke meget langt fra mig. Under deres Samtale, som varede længe, beholdt jeg min Plads, lænende mig op til et Bord, betragtede Selskabet med Ro, og det ndgik ikke min Opmerksomhed, at Lorden tilsidst underrettede Greven [om], hvem jeg var. De skiltes ad, og Ministeren gik hen blandt nogle Damer for at underholde sig med dem. Nu kom Øieblikket for mig, som jeg ikke maatte forsømme. Jeg nærmede mig til Lord Grey uden tilsyneladende empressement [Iver], sigende: „Mylord, var det ikke den keiserlige Minister?" „Jo." „Det er en Mand, som jeg meget ønskede at blive bekendt med. Kunde Deres Herlighed ikke bidrage dertil? De kjender mine Grunde." „Yes surely, but if You have no objection, I shall ask him privately." („Jo, det vil jeg gjerne, men dersom De ikke har noget derimod, vil jeg i Fortrolighed bede ham derom"), og neppe havde han faaet mit bifaldende Nik, førend Lorden med sin naturlige Værdighed gik hen til Ministeren omtrent 6 à 8 Skridt fra mig og talte til ham i Øret, og uden ringeste Betænkning tog han Lord Grey ved Haanden, som bragte Ministeren op til mig og udførte Introduktionen [den gjensidige Forestilling] paa en for mig meget forbindtlig Maade.

s. 293 Det var forfængelig talt, om jeg vilde sige, at denne lille Tildragelse gjorde Opsigt, men tilforladeligt er det at sige, at den tydeligen blev lagt Merke til af de Omstaaende.

D. K. Høihed stutter let, at Samtalen var og maatte være almindelig. Jeg havde Stof nok. Lorden blandede sig spøgende i Konversationen, som jeg ledede hen paa de forskjellige keiserlige Ministre, jeg havde kjendt og været intim med i Kjøbenhavn og deres Damer.

Underligt nok: Kageneck, Schlick, Breuner, Mænd i deres bedste Aar, var alle døde. „Pourvu, disje, que lenrs femmes vivent; elles étaient bien aimables." („Jeg haaber, sagde jeg, at deres Fruer lever, de var meget elskværdige.")

Lord Grey forlod os spøgende, og Samtalen mellem Greven og mig varede nogle Minuter, og da jeg troede ikke at burde opholde ham længer, i hvor uaffekteret høflig han end var, sagde jeg: „J'ai beaucoup désiré, votre Excellence, de faire votre connaissance, et si vous me le permettez, j'aurai l'honneur de me présenter chez vous" („Jeg har ønsket meget at gjøre Deres Ekscellences Bekjendtskab, og hvis De tillader det, vil jeg give mig den Ære at hilse paa Dem i Deres Hjem"), hvortil han svarede saaledes, som er sedvanligt, naar intet er iveien: „Je serai charmé etc. etc." („Det vil være mig særdeles kjært etc.")

Ministeren gik derpaa hen blandt Damerne, og jeg som Observatør krydsede lidt omkring for at nærme mig Verten, som jeg fandt i fortrolig Samtale med en Gentleman nær Kaminen. Han vendte sig straks til mig. Jeg tog ham ved Haanden og takkede ham for det gjorte Bekjendtskab. Han fornøiede sig over min Tilfredshed og sagde, hvad jeg ovenfor har citeret.

Jeg er vis paa, at D. K. Høihed er, ligesom jeg var det, fornøiet med denne Metode.

23. Et Par Dage derefter kiørte jeg hen til Grev Meerfeldt og lod mit Kort bringe op til ham (et fransk uden Titel). Tjeneren kom straks ned og bad mig undskyldte, at Hans Ekscellence ikke kunde tage imod mig, da han stod just i Begreb med at kjøre ud. Hans Ekvipage holdt ogsaa virkelig for Døren. Men om det var mig beleiligt, da var han den paafølgende Dag hjemme indtil Kl. 12.

s. 294 Jeg undlod ikke at indfinde mig.

Efter nogle Minuters Venten i hans store Selskabsværelse kom han til mig, meget borgerligt klædt, og bad mig sidde hos sig paa Kanapéen, hvor han begyndte med jevn Høflighed at undskyldte, at han Dagen forud ikke havde taget imod mig. „Je devais dans ce moment sortir avec ma femme pour aller voir une campagne, que nous avons pris etc. etc." Jeg: „J'ai longtemps désiré de me présenter chez votre Excellence, mais je ne savais pas trop, vu les circonstances du moment, si V. Exc. pouvait me voir. Ma situation ici ne paraît point fixée, et je sens qu'il faut avoir quelques égards aux difficultés qui se présentent etc. etc." Med Blidhed svarede han mig hertil: „Je suis toujours très flatté de votre visite. et ce n'est donc pas comme député de la Norvège que je vous reçois; mais comme un Norvégien qui me fait l'honneur de venir me voir."

[„Jeg skulde netop da kjøre ud med min Hustru for at se paa et Landsted, vi har leiet etc." Jeg: „Jeg har længe ønsket at fremstille mig for Deres Ekscellence, men paa Grand af de nuværende Forhold var jeg ikke sikker paa, om D. Eksc. kunde tage imod mig. Min Stilling her synes ikke at være ordnet og jeg finder, at man maa tage Hensyn til de foreliggende Vanskeligheder etc. etc."]

Med Blidhed svarede han mig hertil: „Jeg er meget smigret over Deres Besøg, og det er jo ikke som Norges Udsending, at jeg modtager Dem, men som en Nordmand, der gjør mig den Ære at se til mig."]

Nu gik jeg ind i Materien og gav ham en summarisk Ide om D. K. Høiheds Stilling, om Nordmandens Karakter og bestemte Beslutninger samt, hvad der var foregaaet hos os etc. Derpaa sagde jeg ham, at det var D. K. Høiheds Befaling, at jeg skulde afgaa til Kontinenten for at overlevere til Hans Keiserlige Majestæt D. K. Høiheds Brev, som jeg gav da viste ham; saa og det andet til Grev Mettemich, da D. K. Høihed var uvis om, at et ligelydende, der var fremsendt gennem en anden Kanal, var rigtigt fremkommet; „men D. Eksc. ved selv,"

sagde jeg, „at det allerede i lang Tid har været offentlig bekjendt, at Keiseren var ventendes hid."

s. 295, „J'ai attendu avec impatience cet heureux évènement pour m'acquitter de mon devoir. Je n'ai d'ailleurs pas pu m'absenter d'ici, à cause des fréquents entretiens, — je ne peux proprement pas les appeler des conférences, — que j'ai eus avec les personnes en place. A cette heure il est positivement dit, que l'Empereur ne vient pas, par conséquence, j'ai d'autant plus desiré d'avoir l'honneur de voir V. Exc. pour vous demander si vous ne me permettez pas de délivrer en vos mains cette lettre importante, ainsi que celle pour le comte Metternich?

Il importe naturellement à S. A. R. le Régent de convaincre l'Empereur qu'il n'a rien de plus pressé que de communiquer à Sa Majesté les grands évènements qui ont eu lieu en Norvège," - hvorpaa jeg tillige lod ham læse den Fuldmagt, D. K. Høihed har givet mig. Han svarede mig meget forbindtligt:

„Je ne puis pas du tout me dispenser de recevoir et de me charger d'une lettre pour mon maître et quant au comte Metternich, je puis vous dire en confidence qu'il va venir ici, et je me chargerai aussi volontiers de la lettre du Prince pour lui."

[„Jeg har med Utaalmodighed ventet paa dette heldige Tilfælde for at kunne gjøre min Pligt. Forresten har jeg ikke kunnet reise herfra paa Grund af de mange Samtaler — jeg er jo ikke berettiget til at kalde dem Konferancer — som jeg har havt med høitstaaende Personer.

Da der nu er afgjort, at Keiseren ikke kommer hertil, har jeg saa meget mere ønsket at træffe Deres Ekscellence for at kunne spørge Dem, om De vil tillade mig at levere Dem dette vigtige Brev [til Keiseren] ligesom ogsaa dette til Grev Metternich?

Det er naturligvis H. K. H. Regenten af Vigtighed at overbevise Keiseren om, at han ikke haster med noget som med at meddele Hans Majestæt de store Begivenheder, der har fundet Sted i Norge;" og jeg lod ham nu tillige læse den Fuldmagt, D. K. Høihed har givet mig. Han svarede mig meget forbindtligt:

„Jeg kan aldeles ikke negte at modtage og besørge et Brev til Keiseren, min Herre. Hvad Grev Metternich angaar, kan jeg s. 296betre Dem, at han kommer hertil, og jeg vil ogsaa gjerne paatage mig at besørge Prinsens Brev til ham."

NB. Metternichs Ankomst hertil har jeg ingensteds endnu hørt Tale om, og almindelig bekjendt er dette vist ikke heller. I ham faar jeg da altsaa maaske en ny Kanal til Gavn for vor Gjenstand. Man har afmalet mig ham som lidt farlig, d. v. s.: upaalidelig og af dybe Hensigter. Jeg skal rette mig derefter.

Grev Meerfeldt syntes slet ikke at bifalde Norges Forening med Sverige, følgelig heller ikke Traktaterne desangaaende; men det forekommer mig af hans Ytringer, at Opfyldelsen var fortiden den egentlige Gjenstand, og at man ikke med Grand deri kunde vente nogen Forandring.

„Le malheur est, [sagde han] que l'Empereur de la Russie a donné Sa parole d'honneur au Prince Royal de Suède." — „Mais," disje, „est ce donc que Lui de son côté a rempli son engagement vis-à-vis les Empereurs et les autres Alliés?" — Han løftede paa Skuldrene og gjorde mig en moquant [spottende] Mine og sagde: „Il paraît qu'on y a passe l'éponge."

Adskillige Gange kom jeg tilbage til politiske Betragtninger og til Sveriges udvidede Magt under Ponte-Corvo, og igjentagne Gange svarede han med en Bevægelse af Skuldre og Hoved:

„Comme je vous dites [sic] quant à la question il me semble qu'on ne veut plus y revenir et que l'Empereur de la Russie dans ce moment ne pense qu'à l'exécution du traité; et je puis vous dire avec connaissance de la cause, que c'est proprement sur les instances de l'Empereur que le ministère ici a déclaré les ports de Norvège bloqués."

[„Ulykken er," sagde han, „at Keiseren har givet Kronprinsen af Sverige sit Æresord."

„Men," sagde jeg, „har da Kronprinsen paa sin Side opfyldt sine Eorpligtelser ligeoverfor Keiserne og de andre forbundne Magter?"

Han løftede paa Skuldrene, og gjorde mig en moquant Mine og sagde: „Det ser ud til, at man har faret over dette med en Svamp."

Adskillige Gange kom jeg tilbage til politiske Betragtninger og til Sveriges udvidede Magt under Ponte-Corvo; og igjen-s. 297tagne Grange svarede han med en Bevægelse af Hoved og Skuldre:

„Som jeg siger Dem, det ser ud til, at man ikke mere vil drøfte selve Spørgsmaalet, og at Keiseren af Rusland nu kun tænker paa Traktatens Udførelse. Da jeg kjender Sagen, kan jeg sige Dem, at det egentlig er paa Grand af Keiserens Forestillinger, at det herværende Ministerium har erklæret Norges Havne i Blokadetilstand."

Han fortalte mig, som om det var for at gjøre Rede for hans Hofs Demarcher [Forholdsregler] i denne Sag, hvad D. K. Høihed har berettet mig om de Bevægelser, som det Wienske Kabinet havde gjort hos Kongen af Danmark til Fordel for Sverige.

„Depuis ce temps," sagde han, „nous n'avons rien fait, du moins autant que je sache." [„Siden den Tid," sagde han, „har vi intet gjort, idetmindste ikke det jeg ved."]

Han berettede mig, at Grev Rasumowsky kom her, og at han havde været brugt af den russiske Keiser ved Fredsunderhandlingerne i Chatillon. Denne Tidning var mig kjær, da jeg har det Haab, at jeg i ham skal finde en gammel Ven, dermuligens kunde blive mig til Nytte. Det er mig umuligt at give D. K. Høihed en nøiagtig Recit [Grjengivelse] af Samtalen, som vedvarede omtrent 3 Kvarter. Da den var den første, kunde den neppe blive andet end almindelig, og det vigtigste deraf har jeg søgt at berøre.

I det hele forekom det mig, som Østerrige ikke tager nogen. synderlig Del i Norges Anliggende, men det kunde dog hænde, at Grev Metternich, der skal være en meget dyb og forbeholden Politikus, ikke har troet det nødvendigt at meddele Grev Meerfeldt alt, hvad han selv tænker derover eller har isinde.

At Norges Skjæbne og især Ponte-Corvo skulde være ham ligegyldig, faar man ikke mig til at tro.

Det er umuligt for mig med Vished at kunne sige, om der virkelig eksisterer nogen hemmelig Forbindelse mellem England og Ponte-Corvo, men af alt, hvad jeg kan tilgætte mig, har jeg slet ingen Anledning til at tro, at det er Tilfældet. Han sagde jo ogsaa temmelig bestemt: „Ils Font décrétée à contre-cœur. s. 298(Det er med Modvillie, at de har besluttet den.) Menende Ministrene og Blokaden.

24. Det vigtige og afgjørende Øieblik nærmer sig. Lord Castlereagh er kommen inat d. 5. Juni. Keiser Alexander og Kongen af Preussen ventes nu hver Dag. ¹

Jeg sender Løitnant Sneedorff med dette. Han gaar med en Hummersknde til Farsund og skal ekspederes inat. Konsul Konow, som havde ønsket at opholde sig her noget og derefter at reise hjem over Holland, har jeg formaaet til at forandre sin Beslntning til at gaa med en anden Hummersknde, ligeledes om en 3 à 4 Dage.

Med ham sender jeg Duplikat af denne Depeche, saa og alt, hvad jeg inden den Tid kan være istand til at samle og forfatte til Oplysning og underdanigst Svar paa D. K. Høiheds mange og vigtige Breve med min Broder, som ankom igaar 8 Dage [28. Mai]. Dechifrering og mange Ganges Gjennemlæsning af D. K. Høiheds saa høiligen vigtige Depedie og Bilager saavel som de dyrebare Private og de næsten utallige Ting, der stod i Forbindelse med denne Depedie, har optaget denne Mellemtid.

25. Ligesom Intet har kunnet trøste og styrke mig fra min Ankomst, til jeg erholdt D. K. Høiheds Breve, uden den urokkelige Overbevisning, jeg har og for Livstid skal have om D. K. Høiheds Standhaftighed og dydige Mod i Deres høist vigtige Stilling, — saaledes bygger jeg derpaa, at D. K. Høihed ikke af nogensomhelst Omstændigheder lader sig bevæge for et eneste Øieblik til at tvivle om min Urokkelighed i Tanker og Handling for den store Grjenstand, Deres synbare Tillid har betroet mig her at sørge og arbeide for. Vel merker jeg, at jeg ikke mer er nng, ² da Bekymringer griber mig meget an, men stol derpaa, ædle Prins. at Intet — være sig politiske Vanskeligheder eller anden Modgang — skal kunne formaa mig til at ophøre med min Omtanke og Arbeidsomhed for Dem og for Norge. Mine egne Anliggender faar jeg slet ikke Tid at tænke paa. De maa i Gruds Navn hvile, saatænge jeg røgter mit store Ærinde.

s. 299At D. K. Høihed ikke har kunnet høre fra mig i saa saare lang Tid, giver mig ret en smertelig Bekymring. Under 3., 13., 23. og 27. Mai ¹ skrev jeg D. K. Høihed til over Gothenborg under Kjøbmandskonvolut med al den Forsigtighed, der var at udfinde, og under 31. over Holland, besørget ved Konsul Konow, som har været her omtrent 3 Uger. Alle disse Breve indeholdt fornemmelig de Grande, paa hvilke jeg troede at kunne tilraade D. K. Høihed ikke at lade sig skræmme af Omstændighederne, især ikke af Blokaden og ikke lade sig mislede af de fatale Rygter, som den svenske Mission ikke ophører at udsprede. Jeg meldte tillige i et af disse Breve, at den engelske Regjering havde sendt en vis Mr. Morier over til Norge, men hvis Ærinde man ikke med nogen Vished har kunnet underrette mig om.

Af alt, hvad jeg har kunnet samle, maa dette bestaa i tvende Gjenstande, først: med sande og usande Efterretninger at skræmme eller formaa D. K. Høihed til at give Slip paa Uafhængighed, opstillende, som man formoder til Skue, de bestemte og farlige Anstrengelser, som de allierede Magter agter at iverksætte til Norges Undertvingelse, og for det andet med egne Øine og Øren at erfare det norske Folks sande Disposition [Tilbøielighed], om hvis Fasthed og urokkelige Beslutning man her vedbliver at tvivle, fornemmelig paa Grand af de forskjellige Partier i Norge, som de offentlige Tidninger og de Svenskes utrættelige Intriger udbasuner[er].

Kunde vel hænde, at Mr. Morier havde i Kommission at berette noget ufordelagtigt om mig som Aarsag for, at man ikke vilde benytte sig af min Person som det rette Middel til Underhandling med D. K. Høihed. Men

skulde dette være Tilfældet, da ved jeg med fuld Vished, at man strander paa en Klippe.

I denne Anledning vover jeg indstændig at bede D. K. Høihed ikke at abandonnere [prisgive] Deres egen Udsending, men saavidt det er muligt bevise det engelske Ministerium, at D. K. Høihed ikke har berøvet mig Deres Fortrolighed.

Jeg taler ei om min Person, men om den Stilling, i hvilken D. K. Høihed har sat mig, og tillige om den bedre Adgang, jeg s. 300her har til at kjende forføriske Paafund, saafremt man har Tilflugt til disse for at mislede til saadanne Begreber og Beslutninger, der bedst kunde virke til Opnaaelse af skadelige Følger saavel for D. K. Høihed som for Norge.

19

Løitnant Sneedorff bringer D. K. Høihed tvende Breve til ham [Morier], som det udenlandske Departement indirekte har betroet mig til Befordring. Maaske er det bedst, at jeg ikke nævnes?

26. Minister Bourke er kommen. Det forstaar sig, at jeg ikke har seet ham. Han har havt sine Audientser hos Prinsregenten og hos Lord Liverpool. Den første Følge af hans Ankomst har været Frigivelsen af de fangne Matroser. Ordren dertil, ndstedt iforgaars d. 3., gjør ingen Forskjel paa Danske og Norske, hvilket jeg dog havde ventet. Efter Traktaten skal de sendes fragtfri tilbage; men hvad gjør man nu med de kjære Norske? Bevæger jeg mig om disses Adskillelse fra de Danske, da tager man tilforladelig Anledning deraf til at holde dem tilbage. Sendes de til Kjøbenhavn eller Husum med de Danske, kunde de let blive opsnappede af de Svenske ved Overfarten til Norge. Dog frygter jeg, at af tvende Onder jeg maa vælge dette sidste. Kunde jeg indirekte formaa Minister Bourke til at udvirke Afsendelsen at ske til Christianssand under Forpligtelse, at de siden skulde sørge for sig selv, da havde jeg Spillet vundet; men det er ikke saa let at narre disse hule Mennesker. Jeg frygter, at vi maa lade dem overføres til Husum uden at nævne noget om Landsmandsskabet.

27. Jeg har adskillige Grange været samlet med Kommissarierne i Wolffs og Dorvilles Opbudsbo, og uagtet jeg har vovet at gaa videre i mit Forslag, end D. K. Høihed har bemyndiget mig at gjøre, er jeg endnu ingen Vei kommen. Der sidder en konstig Mægler og en kjedsommelig Jurist i Kommissionen, som begge kun studerer paa Vanskeligheder, hvortil Norges nuværende Stilling og Landets Love her giver god Anledning.

Vi skal atter mødes, og skulde det være saa lykkeligt, at det imidlertid oplaredes for Norge i Almindelighed, da skal vel noget kunne udrettes.

s. 30128. Om Pengelaan tør jeg endnu ikke give D. K. Høihed noget Kaab. Vor politiske Stilling møder os ogsaa heri; men intet skal forsømmes, og vi skal prøve det yderste. Konsul Konow taler derom til Barings Hns.

29. Endelig er Kapt. Riis afseilet for 2 eller 3 Dage siden med en Konvoj. Modvind har hidindtil hindret ham. Det var vel, jeg tog mine Depecher fra ham.

30. Adskillige Beskyttelsesbreve har jeg udstedt i den senere Tid og nyligen for 3 Skibe fra Irland med Provisioner med hemmelig Bestemmelse for Norge, og anbefalede jeg vedkommende at søge Østlandet. Jeg venter, at der afgaar flere. Udhungringen slaar altsaa Fienden Feil for isommer!

31. Et Fruentimmer ved Navn Charlotte Wardle har forfattet et Poem: „Norway“, hvori hun besynger D. K. Høiheds og Nordmændenes mandige Forehavende i at gjøre Norge uafhængende. Hun har adresseret Skriftet til D. K. Høihed, og jeg lader et Eksemplar følge. Jeg tror, at jeg bør skrive hende paa D. K. Høiheds Vegne et lidet Komplimentbrev til.

[Miss Wardles Brev indtages her, da det er et Udtryk for Stemningen i visse Kredse for Norges Reisning.]

Tunbridge-Wells, June 14th 1814.

Sir.

I was this morning honored with Your letter conveying to me the highly gratifying assurance of Your Excellency's approbation of a poem, that had previously little to boast, excepting the sincerity of the Sentiments it so feebly expressed.

Your noble Countrymen have gloriously struggled with difficulties innumerable; insurmountable they can never prove to a Prince and to a People, who, firm in the cause of freedom, „scorn dangers and sport with death in her defence“.

Had Your Excellency freely indulged Yourself in commendation of a Prince, the glory of His Country and the admiration of every friend to national liberty, the aphorism: „that praise is the reflection of virtue“ would

have stood prominently illustrated by the brilliancy of Your pen.

s. 302 My father, Colonel Wardie, whose public Character may not be unknown to Your Excellency, begs to be allowed to offer his high consideration and respect. The cause of Your Prince and of Norway is as near to his heart, as it is to mine.

I have the honor to be, Sir, Yours Excellency's most obliged and very obedient Servant

Charlotte Wardle.

His Excellency

The Norwegian Emissary etc. etc.

[Min Herre. Imorges havde jeg den Ære at modtage Deres Brev, hvori Deres Ekscellence meddeler mig Deres, for mig i høi Grad tilfredsstillende, Forsikring om, at De bifalder mit Digt, som hidtil ikke havde andet at rose sig af end Oprigtigheden af de Følelser, som det kun er et svagt Udtryk for.

Deres ædle Landsmænd har med Hæder kjæmpet med talløse Vanskeligheder, — uovervindelige vil disse dog aldrig kunne blive for en Fyrste og et Folk, der slutter sig fast til Frihedens Sag og som, for at forsvare den, kan foragte Farerne og smile til Døden.

Ifald Deres Ekscellence havde villet glæde Dem selv med at lovprise en Fyrste, hans Lands Hæder og den Beundring, enhver Ven af national Frihed besidder, — da vilde den Sætning : at „Ros er Dydens Refleks“, være bleven fortrinlig belyst gennem Deres glimrende Pen.

Min Fader, Oberst Wardle, hvis offentlige Færd maaske ikke er Deres Ekscellence ukjendt, beder om at maatte frembære sin dybe Respekt. Deres Fyrstes Sag og Norges ligger hans Hjerte ligesaa nær som mit.

Jeg har den Ære at forblive Deres Ekscellences mest forbundne og lydige Tjenerinde.

Charlotte Wardle.]

Til Hans Ekscellence

Den Norske Udsending etc. etc.

32. D. K. Høibeds Tale ved Rigsdagens Aabning og Repræsentanternes Tale lader jeg i disse Dage oversætte og skal s. 303 inden kort ved Trykken vorde bekendtgjort. D. K. Høiheds Brev til den svenske Konge staar i Dagsavisen som en Post fra Kjøbenhavn, men det vigtigste deraf er udeladt. Dette skal jeg snart rette paa. Om mig staar der i samme Avis endel Sniksnak, hvorlunde jeg her paa Stedet begynder at blive vel antagen, og at jeg var paa Veien til at reise til Paris for at handle med Lord Castlereagh etc. etc. Alt, hvad der kan opfylde Aviserne, er Udgifterne kjærkomment.

33. Jeg tør slet ikke begynde paa at besvare D. K. Høiheds mig sendte naadigste Tilskrift, da saadant Arbeide fordrer mere Tid, end jeg i dette Øieblik er i Besiddelse af. Kun tør jeg underdanigst melde, at min Broder har bragt mig dem alle, og at de bestaar i følgende: Private af 25. og 30. Martii samt af 21. April og 5. Mai. Officielle af 24. Martii, 2., 21. og 25. April, 5. og 10. Mai, med alle deri paaberaabte Breve og Bilager, hvorfor jeg takker D. K. Høihed underdanig og af mit inderste Hjerte.

Ifølge Befaling vedlægges her Grjenpart af D. K. Høiheds Brev til Prinsregenten. Hvorledes det staar til med ham hertillands kan desværre bedst erfares af de offentlige Tidninger, udgivne i de sidste 3 à 4 Dage, som jeg underdanigst anbefaler D. K. Høihed at lade sig nøiagtig forklare.

Magen til Skandale gives der vel ikke Eksempel paa ved noget Hof paa Jordkloden! Dersom han ikke forbedrer sit Forhold, da vil han udentvivl befinde sin Person i en farlig Stilling.

34. Det har ikke været ret vel gjørligt at bestemme noget vist for Løitnant Sneedorffs Ophold her, da han har haft adskillige Udgifter udenfor de almindelige Opholdsbekostninger. Han har ialt oppebaaret 202 Lstrl., hvorfor han vel gjør D. K. Høihed Regnskab.

Til Hr. Etatsraad Holten sender jeg en speciel Opgave over, hvad han har modtagen af mig og Hornemans.

35. Af Avisen for igaar vil D. K. Høihed se den Proklamation, som Ponte-Corvo har ladet bekendtgjøre til sine Soldater, hvori han tilkjendegiver dem, at de maa være belavede paa ny Strid for at erobre Norge. Hans Sprog er holdt i den franske, høitrvende og opblæste Tone. Det er D. K. Høihed, det gjælder, s. 304 saa og os andre Stakler, der har givet onde Raad og opkidset D. K. Høihed til Rebellion. Os er det, som skal straffes. De øvrige Norske, som er de Svenskes misledede Brødre, skal skaanes. D. K. Høihed sender mig vel til Bekjendtgjørelse det fornødne Svar, naar den Tid konuner?

Jeg haaber, der kommer nog'le Adresser til D. K. Høiked fra Folket, som kunde fortjene et Sted i de offentlige Tidninger. Mig synes, at Biskoperne var vel skikkede til at forfatte saadant.

36. For at kunne dechifrere det franske Brev, hvoraf D. K. Høihed naadigst har behaget at sende mig en Gjenpart, har jeg laant af min Broder de Chifres, han kar faaet; men jeg fandt, at de kun tjente til at enchifrere. Jeg kar altsaa maattet begynde med at lade forfatte den nødvendige Nøgle til at dechifrere. Jeg skylder at indberette D. K. Høihed, at endog ved Hjælp af disse kar vi i næsten to Nætter neppe kunnet opdage den sande Mening paa mange Steder, og havde jeg ikke faaet D. K. Høiheds øvrige Breve og Depecker, som hjalp mig til at udfinde Meningen, kavde adskilligt blevet ganske uforstaaeligt. Jeg forudser med temmelig Vished, at min Broder ikke vil komme tilrette med disse Chifre. Ved at tale herom i Konsul Konows Nærværelse fortalte han mig, at han havde forfattet og sendt D. K. Høihed en Nøgel til en særdeles Ckifreringsmaade, som, saavidt jeg skjønner, synes meget let og brugbar samt temmelig sikker. Paa D. K. Høiheds nærmere Approbation kar Hr. Konow meddelt min Broder en Grjenpart af denne Nøgel, som han imidlertid kunde benytte sig af. Min Broder kommer sandelig ikke tilrette med de andre.

37. Om 8 eller 14 Dage ventes atter en Hummerskude, og med denne agter jeg enten at lade Løitnant Ring reise hjem eller og Etatsraad Knudtzons yngste Son, som bar tilbuden sin Tjeneste. Med en af disse kan D. K. Høihed gjøre Regning paa at erholde Depecker fra mig. Rederne til disse Hummerfartøier bør i Farsund og heder G. et E. Lund. Konsul Konow har lovet at ville gjøre den Aftale med dem, at de i Forveien indberettede til D. K. Høihed, naar de skal afgaa, paa det en Kurer kunde følge med, saafremt D. K. Høihed befaler det. Skulde Rederne være uvillige, hvilket Hr. Konow ikke tror, saa kar jeg s. 305 tilraadet ham at bruge en Smule Myndighed og i saadan Hensigt at henvende sig til Stedets Øvrighed.

33. Jeg har glemt at gjøre D. K. Høihed opmærksom paa de forskjellige Adresser, som findes omtalte i Aviserne at være indleverede til Prinsregenten, hvori man ansøger ham at ophæve Blokaden af Norges Havne. I dette Øieblik erindrer jeg ikke med Vished fra hvilke Steder, men dog mindes jeg Westminster, Cityen og et Par andre Steder. D. K. Høihed. og Norge har næsten hele Storbritannien for sig, og dette, haaber jeg, maa omsider gjøre Virkning.

Jeg skal gjøre mig Umage for at bringe det derhen, at den russiske Keiser i Aviserne opfordres til at frafalde det stygge Anlæg paa Norge og at vise sig i Hensyn til samme ligesaa ædel og stormodig, som han har været mod Frankrige, som dog var hans bitreste Fiende, skjændt og brændt i hans Land og dræbt utallige af hans tro Undersaatter, da derimod Nordmanden ikke har udgydt en eneste Draabe russisk Blod.

39. Der siges med Vished, at 8000 Russere kommer herover fra Frankrige for — som det heder — at embarkeres i russiske Krigsskibe, som ligger i Portsmouth, og at gaa hjem. Jeg haaber, dette er ligefrem efter Fortællingen sandt. Imidlertid har Menneskets Historie lært os at tvivle og at mistænke. Der var jo muligt, at disse Russere havde en anden Bestemmelse, og at dermed sigtedes til en Landgang i Norge.

Saadan Ekspedition kan vel ikke ske uden betydelig Proviaivering, og jeg skal gjøre de fornødne Foranstaltninger for at skaffe mig Vished, om Transportskibe tilberedes i Portsmouth, og om der ogsaa indskibes Beleiringsskyts etc. Jeg nævner dette, fordi det er min Pligt at nævne alt, og fordi det er klogere at tænke det værste end det bedste.

Det forekommer mig, som at jeg havde endnu meget at tilskrive D. K. Høihed; men dermed maa det bero, indtil jeg med Konsul Konow om nogle Dage igjen har den Ære at tilskrive D. K. Høihed.

Grive Gud, jeg maatte have noget trøsteligt at indberette.

s. 306 Jeg anbefaler mig i D. K. Høiheds Naade og beder af et oprigtigt Hjerte, at Gad vil velsigne og styrke Dem i ethvert Foretagende.

Underdanigst og tro pligtskyldigst

C. Anker.

P. S. Vedlagte Brev fra H. K. H. Hertugen af Gloucester havde ieg troet at bringe med miff tilbage, men jeg tør ikke opholde det saalænge.